

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VEDEKEN:

Egy évre ..... 23 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 ft,
minden következőnél 16 fillér.

Rydtér petit sorra 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 23. ■
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szombat, augusztus 19.

Ma számunk főbb közleményei:

- A király születésnapja.
- Megálltak az angol vasutak.
- Orth János leánya.
- A sikasztó plébános Amerikában.
- Pápai zászló az aradi katolikus kör házában.
- A budai postarablás.
- Reblógyilkos gyermekek.
- A szeptemberi ciklus esküdtbírái.
- Katasztrófa a bécs—kaposvári repülésen.
- A Dévai Hitelbank válsága.
- Óreg tőrak párbaja.
- Tarkaságok.

Közgyűlés és népgyűlés.

Arad, augusztus 18.

A városi törvényhatóság határozatát megfelelőbbé, s bizonyára rögtönösen hamisnak fogja itélni és meg fogja semmisíteni az a népgyűlés, a melyet az aradi függetlenségi párt Szent István napjára hívott egybe. Azt a határozatot, a melyben a törvényhatóság — s még hozzá: egy icipici kis város átirata folytán — elítélte az obstrukciót.

Mi nem becsüljük le a népgyűléseket. Nem vonjuk kétségbe, hogy ép oly joggal nyilatkozhatnak a politikai kérdések fölött, mint akár a törvényhatóság. Még inkább: hiszen a városi törvényhatóságban kerülni kell a politikát, a népgyűléseken pedig egyéb se szükséges, csak politizálás. Ha azonban ez a népgyűlés azt akarná jelenteni, hogy a törvényhatóság álláspontjával szemben a pol-

gárság „igazi“ véleményét fejezze ki az obstrukcióról, s ha ez az igazi vélemény az obstrukció helyeslése lenne: akkor már előre meg kell állapítani, hogy a népgyűlésnek erre igazi jogcíme, illetékessége nincs.

Ez a polgárság már nyilatkozott az obstrukcióról. Nyilatkozott, nemcsak a törvényhatóság száján keresztül. Nyilatkozott, a mikor hatalmas többséggel, a bizalomnak semmivel le nem kisebbithető megnyilatkozása mellett Tisza István grófot képviselőjévé választotta Tisza István gróf neve, politikai multja, tekintélye maga is program. Olyan program, a melyet a mindennapos újságolvasók számára magyarázni nem kell. Ez a program pedig a multban is, a jelenben is egyképp jelentette az obstrukciónak, mint jogtalan parlamenti teyvernek kárhözátását. Aki tehát Tisza Istvánra adta a szavazatát, annál nem lehet kétséges, hogy kívánatosnak tartja-e, pártolja-e az obstrukciót. S ha csak föl nem tételezhető kétezer felnőtt aradi polgárról, hogy a politikai meggyőződése egy év alatt a másik oldalra fordult: akkor bizonyosnak és kétségtelennek kell venni, hogy Aradon nemcsak a törvényhatóság, hanem a polgárság többsége az obstrukció ellen van.

Azonban a törvényhatóság határozatát se érheti joggal olyan gáncs, amely annak tárgyilagos, meggyőző-

désből fakadó és a közvéleményben gyökerező voltát vonja kétségbe. Hogy a határozatot egy nyári közgyűlésen hozták meg? Az obstrukció is a nyárra esett s az lett volna a humoros, ha az obstrukció fölött való nyilatkozást az őszre halasztják, amikor az obstrukció letörik, vagy a saját unalmába ful s akkor már nyitott ajtón kell döngötni. Ha a baloldalon voltak, akik nyaraltak és üdültek, a munkapártiak közül is hiányoztak ez ok miatt. A törvényhatóság többsége nem pártfegyelemnek engedelmesskedett, hanem a törvényhatóságon kívül álló polgártársaknak nézetét is tolmácsolta, amikor tiltakozott a parlamenti játék ellen, amely precedenst teremt arra, hogy kell a törvényhozás erejét teljesen elvenni, tehetetlenné, értéktelenné tenni.

Akik tehát a népgyűlésen meg fognak jelenni — nem tudjuk, mennyien lesznek, — mindenesetre annak rendje és formái között kifejezhetik a maguk álláspontját, véleményét. Itt is, mint másutt, hasonló népgyűléseken többféle, egymástól igen messze járó politikai főfogás, pártnézet fog találkozni, s mi is igen érdekesnek fogjuk találni, ha ezek a különféleségek békésen megférnek egymás mellett, elfelejtik a multat, amelyben nem egyszer összezördültek, s nem gondolnak a jövőre, amikor biztosan újra egymásnak mennek. De a Szent István-nap programjának ez az egyik

A szénaember.

Írta: Kanizsai Ferenc.

Gyulát, már mint Bánszky Gyulát, ropant kedvelték az eladó-lányok. Pedig már közeljárt a negyvenhez. (Ha ugyan tul nincs rajta) A haja deresedni kezdett és mások az ő korában és az ő egyedülvalóságában inkább valamely asztaltársaság tagjai, lomposan ruházkodnak, sok sört isznak és készen varrt nyakkendőt viselnek, netalán tarka kézelőt és gallért. Gyula mindig olyan volt, mintha skatulyából vették volna elő; virág és bók sohasem hiányoztak nála. Uzsonnás kirándulásokban vett részt. Piknik, vagy zsur nélkül nem eshetett. Fiatal jogászokkal lumpolt és a legtöbb éjjeli zenét még mindig ő adta.

Lehető népszerűsége volt tehát a lányok közt. E népszerűségnek — lovagiasságán, uri módján és jó fellépésén tul — valami babonás oka is volt, amelyről alkalmasint csak ő nem tudott. A városkában ugyanis az a babona vert gyökeret közel két évtized során, hogy az a lány, akinek Bánszky Gyula komoly szándékkal udvarol, hamarosan férjhez megy, — máshoz. Hogy a véletlen üzött-e játékot, vagy csakugyan befolytak sorsunkba ismeretlen, titkos erőhatások, ezen most kár volna vitázni. Tény az, hogy az a tizenkilenc, vagy egy híján husz lány, akibe Gyula eddigelé szerelmes volt, férjhezment valamennyi. Ott a Klivényi Böske, a Mátyus Klára, a Sefcsik Paula. (Hamarosan nem jut eszembe a többi.)

Zápor bácsi, akinek a lánya még most is eladósorban leledzik, a maga konok cinizmusával e dolgokat másképp magyarázza:

— Ugyan, ne emlegessétek már annyit azt a Bánszky Gyulát! Bizony még kikiáltjátok valami esodalénynek. Holmi táltosnak. Hát tudjátok-e, kiesoda ez a vén fiu? Majd én megmondom. A szénaember.

— Tessék?
— A szénaember. Mert ugy van ez a lányokkal, mint a kutya a szénával. A kutyának ugyan nem köll a széna; nem él vele. De csupa irigységből elugatja mellőle a jószágot. Így ez a Bánszky. Akkurát. Rá se hederít a leányra addig, amíg észre nem veszi, hogy valami ugyancsak csapja körülötte a szelet. Akkor aztán vicсорitja a fogát, mint az irigy kutya. És mivel neki esse-ágában sincs házasodni, a leány, nagyon természetesen, a két vetélytárs közül a másikat választja, aki feleségül veszi. Ez a dolgok magyarázata és megfejtése. Figyeljétek meg a sorrendet. Bánszky mindig másodíknak jelent meg. Csak ott udvarol, ott sóhajtozik, ahol bizonyos benne, hogy a vetélytárs kénytelen győzni felette. Nem azért mondom, mintha épen... mert inkább zárdába adnám a lányomat, semhogy a felesége lehessen; — de tegyetek tanúságot ti magatok, udvarolt-e már valaha Bánszky a lányomnak? Ugy-e, hogy nem? És miért nem? Mert még senki sem akarta feleségül venni szegény kis Böskeket. Nem regényiűds tehát ez a fráter. Egyszerűen ő a szénaember.

Meg kell említenem, hogy Zápor bácsinak ez a tul-őszintéskedő nyilatkozata szigoruan bizalmas emberek közt történt, és Böske távollétében. Böske nem is lehetett jelen, annál kevésbé, mert Zápor bácsi mindezt reggel három óra tájt mondotta, boros üvegek közt, a Zöld koszorúhoz címzett vendéglő asztalánál, melynél kivüle csak ketten ültek: Kiss, a patikus, meg Ács, a polgári iskolai rajztanár. (A társaság negyedik tagja az asztal alatt ült.) Ez az Ács csupa szívember. Az elkecseregett és kisté pityókás atya szavai mögött meglátta a szegény kis Böskeket, akinek nem udvarol senki. Fölkapott egy poharat és a földhözvágta.

Aztán cibelődtek haza. Ahányan, annyi felé. Ács a hajnali derengésben, a Tisza-utca irányában ballagott. És amint befordult az utcába, cigánymuzsikát sodort feléje az ébredő szellő. „Ezt a kerek erdőt járom én...“ Még nem volt egészen világos, közelitene kellett egy csöppet, hogy megtudja, hol muzsikálnak, hiszen korosma nincs ebben az utcában. Hát persze. Éjjeli zene. A főjegyzőék ablakai alatt. Muki Piroskának szól a nóta, a szépséges virágszálak.

— De már csak megnézem, ki huzatja? — szólt Ács magában és az utca tulsó oldalán, az eresz alá lapulva végigöcsönt.

Bánszky Gyula. A szénaember. Ejha. Aztán ment tovább. Egy távolabbi kapumélyedésben egy zord, sötét alakot pillantott meg, szemrehuzott kalapban, felgyürt galléru felöltőben. Hát ez ki? Ráismert. Ez bizony a Kovács

pontja azzal nem hivatkozhatik, hogy a törvényhatósággal szemben a polgárság nézetét tolmácsolja. A polgárságnak többsége, s értelmiségének nagy része bizonyára szintén nem fogja szükségesnek tartani, hogy a vasárnapi népgyűlésen megjelenjék, mert az obstrukció fölött vallomást tett akkor, amikor szavazatával politikai véleményét nyilvánította. A törvényhatóság augusztusi közgyűlésének döntése pedig teljesen fedi azt a vallomást.

A király születésnapja.

— A miniszterelnök tószta. —

Távírtai tudósítás.

Budapest, augusztus 18.

Nem a szokásos melegséggel, hanem annál is bensőbbben ünnepelte ma az ország *Ferenc József* király nyolcvanegyedik születésnapját. Budapesten hálaadó istentisztelet volt a templomokban, a Vérmezőn diszszemle s a Ludovika Akadémiában tisztek fölvatása. Vidéken és külföldön is sok helyütt megünnepezték ezt a napot; Bécsben és Ischlben nagyobb ünnepség volt, de épen olyan őszinte és meleg ünnepséget tartottak más helyeken is, ahol külsőleg szerényebb keretben mozgott az ünnepség. A hivatalos lap is igen szép cikkben méltatja a nap nagy jelentőségét s együtt ünnepel az egész sajtóval.

Az ünnepségekről a következő tudósításokat kaptuk:

(A hivatalos istentisztelet.)

A budavári Mátyás-templomban délelőtt tíz órakor volt a hivatalos istentisztelet. A templomot gyönyörűen földiszították s a koronaőrök álltak diszörséget. A notabilitások sorában ott voltak *Héderváry Károly* gróf miniszterelnök, *Lukács László* pénzügyminiszter, *Székely Ferenc* igazságügyminiszter, *Hazai Samu* honvédelmi miniszter, *Kálmán Gusztáv*, *Stetina József*, *Karátson Lajos*, *Kazy József* és *Balogh Jenő* államtitkárok, *Günther Antal*, a Kuria elnöke, *Pongrácz Jenő* koronaügyész, *Szilassy Aladár* közigazgatási bírósági tanácselnök, *Boda Dezso* főkapitány, *Ráday Gedeon* gróf főispán, *Fazekas Ágoston* alispán, *Fülepp Kálmán* fő-

polgármester, *Vaszilievits János* alpolgármester, *Széchenyi Sándor* gróf, a főrendiház alelnöke, *Forster Gyula* báró titkos tanácsos, *Hollán Sándor* miniszteri tanácsos, *Hegyeshalmy Lajos* miniszteri tanácsos, M. A. V. elnökhelyettes, *Barát Ármín* királyi tanácsos, a miniszterelnöki sajtóiroda főnöke, a tudományegyetem rektorának vezetésével az egyetemi tanács tagjai, *Maurocordato György* herceg, orosz diplomáciai ügyvivő, a konzulok csaknem valamennyien, valamint a negyvennyolcas honvéd-egyesületek küldöttei. Az ünnepi misét *Kohl Medárd* dr. püspök mondta.

Az istentisztelet után a miniszterelnök budavári palotájába hajtatott, a hova csakhamar követték őt a templomban jelenvolt előkelőségek is, akik a miniszterelnöki palotában kitett gratulációs ívet mindannyian aláírták.

A budai királyi vártemplomban is ünnepi nagymise volt. Az istentiszteleten diszbeöltözötten teljes számban jelentek meg az udvarnagyi hivatal és a várkapitányság tisztviselői, valamint a darabont testőrség tagjai.

(Diszszemle a Vérmezőn.)

A kora reggeli órákban megindultak a kasszárnyákból a cserfagallyal diszitett osákoju, diszruhás csapatok és a Vérmezőre vonultak, ahol *Schreiber Viktor* tábornagy, hadtestparancsnok szemlét tartott a helyőrség itthon lévő csapatain. A parádét nagy közönség nézte végig. Az idén a közönség részére is állítottak sátrort és két tribünt, amelyeken a meghívottak foglaltak helyet. Negyedtíz órára fölláttak a csapatok négy oszlopban.

Kilencedfél órakor érkezett meg kíséretével *Schreiber Viktor* tábornagy, hadtestparancsnok. A hadtestparancsnokot a Vérmező Mikó-utcai oldalán várta az összegyűlt csapatok tisztikara. A kürtös háromszoros jelet adott mire *Griessler* altábornagy a hadtestparancsnok elé lovagolt és jelentést tett a kivonult csapatok állásáról. A zenekarok a *Gotterhaltét* játszották és megkezdődött a szemle. A hadtestparancsnok ellovagolt a csapatok arcéle előtt, a szemleben az egész vezérkar kísérte, miközben a zenekarok a *Gotterhaltét* játszották. A szemle befejezése után tábori mise volt a Vérmező Attila-utcai oldalán lévő diszsátorban. A hadtestparancsnok és vezérkara a sátor előtt gyűlt

össze. A tábori misét *Várady Géza* apát, tábori főpap mondta. Urfölmutatáskor a csapatok háromszor sortűzet adtak, a Kis Gallér-hegyen pedig huszonegy ágyulövés dördült el. Háromnegyed tíz órakor véget ért a mise, amely után a csapatok elvonultak a hadtestparancsnok és a vezérkar előtt. Ezzel a diszszemle véget ért. A legényseg ma külön ebédet, bort és dupla zsoldot kapott.

(A Ludovika akadémiában.)

A magyar királyi honvéd Ludovika-Akadémián ma délelőtt, a király születésnapjának évfordulóján a hagyományos fényel avatták föl a végzett akadémikusokat. Az ünnep előtt az akadémia növendékei a vérmezei diszszemlén vettek részt. Azután zeneszó mellett vonultak az akadémiába s valamennyien a diszteremben gyülekeztek össze.

Ott *Garay Géza* segédtsízt fölvatosta előttük a hadnagyi kinevezést a Rendeleti Közlönyből. Most már az új hadnagyk formaruhákba öltözködtek s az akadémia kertjében az intézet alapítását ábrázoló Ludovika-szobor előtt helyezkedtek el. Ott akkor már sorakozott az első és a második évfolyam növendékeiből alakult diszszázad és várta *Rupprecht* altábornagyot a honvédségi főparancsnok helyettesét. A főparancsnokhelyettes megérkezése után délelőtt feltizenkét órakor kezdődött az ünnep.

Auer Jenő dr., az akadémia plébánosa mondott beszédet a fölvatandókhöz, amelyben a rájuk váró hivatást vázolta s figyelmeztette őket leteendő esküjük szentségére.

A beszéd után a növendékek letették az esküt.

Az új hadnagykhoz *Braun József* vezérőrnagy, az akadémia parancsnoka szólott azután s a többi közt ezt mondotta:

— Megnyitott tehát előttetek a pálya, melyen magasztosan szép hivatástokat követhettek. Lépjétek rá bátran, szeretettel, lelkesedéssel a jövőbe vetett erős bizodalommal. Felfedjük előttetek a pálya tükait, megismertettük szépségeit, fenségét, de megmutattuk nehézségeit, valamint veszedelmeit is. Meglepetés, csalódás tehát nem érhet benneteket. Utravalóul ismételve, megismételve ajánlom, lelketekre kötöm, hogy őrizétek meg azt a rajongó lelke-

Ferkó, aki szintén szerelmes a Piroskába és most azon gondolkozik, ne ugorják-e elő, ne rohanjon-e oda a ház elé, ne kergesse-e el a cigányokat és ne löjje-e agyon revolverével a vetélytársát és azután önmagát... vagy csak önmagát? (A gondolat és a tett közt, szerencsére, akkora a távolság, mint a sorsjegyvásárlás és a főnyeremény közt. Ne féljünk. Nem lesz itt vérontás.)

Ács, hogy idegeit végigsimogatta a hajnali fuvalom, csodálatosan érzékenyvé vált. Ez a jelenet, az éjjeli zenét adó lovaggal és a kapuban elszontyolodott vetélytársal, belefotografálódott a lelkébe és közben Böskekre gondolt, Zápor Böskekre, akiknek nem visz senki sem éjjeli zenét...

Nem visz-e? Nos, az még elvállik. („Tizenkét forint az összes készpénzem és még csak huszonharmadika van! de megmutatom, meg én, ha addig élek is!”) Megvárta, amíg a cigányok befejezték a koncertet azzal a régi dallal, hogy: „Képeddel alszom el”, és megvárta, amíg Bácsky is meg a vetélytárs is, ellenkező irányokban eloldalogtak és a primáshoz lépett.

— Mennyit kerestetek, Miska?

— Hát kerestünk, kerestünk, tekintetes uram.

— Úgy husz korona még fölférne?

— Hiszen föl, tekintetes uram.

— Gyertek utánam.

Igy történt, hogy Zápor Böske, életében először, bizony idestova huszonöt éves korában,

éjjeli zenét kapott. Bár inkább ugyancsak hajnalig. Nagyon világosodott már. A szomszéd ablakokban el-el vonódott a függöny. Kandi fejek kémlelték, hogy ugyan mire jött rá a bolond óra? Lett min pletykázni ezen a héten. Feltűnő az eset, hogy a Böskebe szerelmes valaki; de még feltűnőbb, hogy Ács tanár ur a szerelmes; Ács, aki eddig ügyesen kitért a szép szemek csábítása elől... Mégis csak furesa! Hiába próbálták Csernyus Terkával összehozni. Pedig az-takaros lány, fiatal, házias; hozományja is van. És nini, a Zápor Böskebe habarodott bele. Különös dolgok történnek e világon, atyámfiai.

Ács tanár ur másnap a szokottnál jóval későbbben kelt. Szaporán igyekezett az iskolába, mert félt, hogy az igazgató megdorgálja a pontatlanság miatt. De az igazgató nem dorgálta meg; ellenkezőleg jókedvűen fogadta:

— Hallom, hogy te is belépsz a becsületes emberek sorába.

— Hogy én?...

— Persze. Éjjeli zenének házasság a vége.

Ács a fejéhez kapott, mert csak most eszmélt rá a boros fejjel elkövetett hajnali kalandra. De ha már benne van, hát benne van. (Csak azután tisztességgel kikeveredhessék.) Délben eiment Záporékhoz bocsánatot kérni, hogy hajnali álmukban háborgatta őket. A bocsánatot megkapta, annál inkább, mert nem igen haragudtak. Csak Böske volt hüvös és kimért. Ahogyan a megemlékezésért szokásos szavakban köszönetet mondott, volt a szemében

valami lguny, dac és elkeseredés. Szinte mondani látszott:

— Szép öntől, hogy megeröltette magát és hogy jót tett egy ugynevezett vénlánnyal. Haragudni tudnék és kiutasítanom, ha nem részegen cselekszik, képtelenül annak a megítélésére, hogy a nagylelkűségnek ez a formája ostoba, sértő és megalázó.

Ácsot nagyon bántotta ez a hidegség, még inkább az a fölényes lenézés, mely talán nem kizárólag neki szólt, hanem általában a férfiaknak. Érdeklődve figyelte az öntudatos, nagyon egyéni lányt; és míg jellemvenásait akarta ellesni, fölfedezte sugár természetét, intelligenciától ragyogó szemét és érdekes arcán valami különös árnyalatot, mely előnyösen különböztette el a fiatalabb és éretlenebb leányok örökös mosolyaitól, tudatos kacérságától. Nem az a fitos bábé-arc, mely mögött elvész és talán nincs is egyéniség. Egy virágzó, pompás, embernyi nő; akinek a szívéhez csak igazi férfi férközhet.

Egy-két nap alatt Ács olyan szerelmes lett, mint egy diák. Mohó vágy fogta el, bevalani Böskeinek, hogy szereti. De egyuttal elpuhult, határozatlanná is vált; hiányzott a merés, megtenni szemtől-szembe a vallomást. Leveleiben írta meg tehát, hogy szereti, hogy esdve kéri a kezét, mert nélküle nem bír élni.

Mikor a levelet a postaszekrénybe dobta, szerette volna visszavenni. Félt ugyanis, hogy Böske kineveti. Egész éjjel nem tudott aludni. Másnap Zápor bacsit mezzsíról megpillantotta

sedést, amelyet a hadi pálya iránt szívetekbe oltottunk, nagyra neveltünk.

A parancsnok szavaira a felavatott hadnagyk nevében *Stomm* Marcell gróf a rangban első honvédhadnagy válaszolt és először a királyt éltette. Majd megköszönte a vezérőrnagynak és a parancsnoknak a nevelésükre és oktatásukra fordított fáradságot.

E beszéddel a felavató ünnep befejeződött és az első és a második évfolyam növendékeinek diszszázada elvonult *Rupprecht* altábornagy főparancsnokhelyettes előtt. Délben az akadémia egész tisztikara, az új hadnagyk és az intézet valamennyi növendéke ebédre gyűlt össze az akadémia disztermében.

(Ünnepi ebéd a miniszterelnöknél.)

Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma a király születése napja alkalmából a miniszterelnökségi palotában diszszabadot adott, amelyen részt vettek az egyházi és a katonai méltóságok, a kabinet itt levő tagjai és számos előkelőség.

Khuen gróf miniszterelnök a diszszabadon a következő felköszöntőt mondotta:

Örömmel és hálatelt szívvel ünnepeljük ma ő császári és királyi felsége szeretett királyunk születésének nyolcvanegyedik évfordulóját. Anál nagyobb örömmel, mert őfelsége magas kora és a sorstól megáldott uralkodásának számtalan gondja mellett megtartotta nemes lelkének rugékonyságát, szerető övéinek egész melegét, mérhetetlen türelmében, kitartásában és állhatatosságában rejlő nagy erejét. Ezek a rendkívüli erények és tulajdonságok biztosították szeretett királyunk, felséges urunk számára az összes uralkodók és államfők tiszteletét, emelték legmagasabb fokra tekintélyét és ejtették bámulatba a művelt világ népeit; de megmagyarázzák másrészt azon nagy tiszteletet, ragaszkodást és szeretetet is, amelylyel királyunkat a monarchia mindkét államának népei körülveszik. Mi magyarok is benső hittel adtunk ma hálat a mindenhatóknak, hogy ilyen bölcs és nagy uralkodóval áldotta meg nemzetünket és imával fordulunk e helyen az egok urához, hogy első *Ferenc Józsefet* és ő császári és királyi felségét a legelső magyar embert sokáig tartsa meg. Árassza rá minden áldását a magyar nemzet örömeire, hogy győnyörködhessek népeinek szeretetében és élvez-

hesse sokáig életművének gyümölcseit. Éljen a király!

(*tschl* és *Bécs*.)

Ischlben, mint onnan jelentik, nagy ünnepséggel ülték meg a király születésnapját. A város pompásan föl van lobogózva, reggel ébresztő volt a megkezdődött a király iránt való hódolat dokumentálására rendezett virágfölvonulás. Dél előtt a plébániatemplomban *Hittmair* dr. linzi püspök nagymisét celebrált, melyen jelen voltak *György*, *Konrad* bajor hercegek, *Gizella* bajor hercegnő, *Ferenc Salvátor* kir. herceg, *Ella* és *Hedvig* kir. hercegnő, *Ferenc Károly*, *Hubert*, *Tivadar*, *József Ferenc* kir. hercegek, *Windischgrätz* *Ottó* herceg, *Montenuovo* herceg főudvarmester, *Paar* gróf főhadsegéd, *Schiessl* kabinetigazgató az egész udvartartással, a hatóságok fejei az egész hivatalnoki karral, a községi képviselőtestület, egyesületek, számos tagja az arisztokráciának. A királyi ház tagjait a palota és a templom közti uton a közönség lelkes ovációban részeltette. A király reggel nyolc órakor a királyi nyaraló kápolnájában misét hallgatott, melyet *Mayr* püspök udvari plébános mondott.

Bécsből jelentik: Ő felsége születési évfordulóját egész Ausztriában ünnepiesen ülték meg. Dél előtt a Szent István-templomban nagymise volt, a melyen *Gautsch* miniszterelnök, a kormány tagjai, a hatóságok képviselői, a helytartó és a polgármester megjelentek. Ünnepi istentiszteleteket tartottak a többi összes templomokban is. A helyőrségi ébresztő után a *Schmelzen* katonai diszszemle volt, melyet *Lipót Szalvátor* királyi herceg tartott, jelen volt *Schönaich* hadügyminiszter és *Georgi* honvédelmi miniszter is, a tábornoki kar és a külföldi katonai attasék. A város zászlódiszt öltött.

Schönaich kitüntetés. Bécsi katonai körökben az a nézet, hogy a hadügyminiszterium válságát hamarosan dűlőre juttatják. A király különös kitüntetésben fogja részesíteni *Schönaich* távozó hadügyminisztert és nem is nyugalomba, hanem rendelkezési állományba helyezi a minisztert. Az uralkodó ezzel is jelezni kívánja, hogy továbbra is számít katonai ügyekben *Schönaich* támogatására és tanácsára.

Bécsből jelentik: A hadügyminiszteriumban állítólag küszöbön álló változásokra vonatkozólag illetékes helyen szükségesnek tartják hangsúlyozni, hogy a hadügyminiszter a mai

napig nem nyújtotta be lemondását, amint azt *Khuen* gróf miniszterelnök a képviselőház szerdai ülésén egész határozottsággal kijelentette. Ha tehát a hadügyminiszter lemondásáról egyelőre nem lehet szó, természetesen, hogy utódjának pozitív formában való emlegetése is tárgytalan.

Megálltak az angol vasutak.

— Százszázok sztrájkja. —

Távíratok tudósítás.

London, augusztus 18.

London: A helyzet kezd kritikusan kiélesedni. Tegnap este megkezdődött a vasutások általános sztrájkja. A vasutások szervezeteinek középponti választmánya tegnap mintegy kétezer táviratot küldött szét Anglia minden részébe s fölhitte a vasuti alkalmazottakat, hogy szüntessék meg a munkát. Magában Londonban csak három pályaudvaron tettek eleget az alkalmazottak a fölszólításnak. Az összes többi pályaudvaron a forgalmat normális keretek között bonyolítják le. London északi részében a forgalmat nagy mértékben korlátozták. Londonba mindenholon nagyszámu csapatok érkeztek, de Anglia minden részére is küldtek csapatokat a vasuti vonalak védelmére. A belügyminiszter bizalmas utasítást adott a rendőrségnek. A hadügyminiszter nyilvános hirdetményeket bocsátott ki, a melyben közli, hogy a mozgalomra vonatkozó aktákat kürtjel mellett fogják kihirdetni és hogy a csapatok nem vaktöltéssel, hanem éles töltéssel vannak ellátva. A vidéken a vasuti forgalom sok helyen már tegnap megbénult. Sok vonalon a vasárnapi menetrendet léptetik életbe, minthogy Angliában vasárnap sokkal kevesebb vonat közlekedik, mint rendesen. *Liverpool* városa még mindig valóságos ostromállapotban van. A kikötőbe négy hadihajó érkezett a dokkok és az ottilévő hajók védelmére. A sztrákolók a villamos vezetékeket elvágták, úgy hogy a város tegnap este egészen sötétben maradt. A szállókban és vendéglőkben gyertyával világítottak. A közúti vasuti forgalom teljesen szünetel. Sok gyári üzem megszüntette a munkát. A csőszelék barikádokat készít, az asszonyok pedig mindenféle dobálásra alkalmas tárgyat gyűjtenek össze. Csaknem óránként tör-

az utcán. Ki akarta kerülni, de nem lehetett. Zápor bácsi elcsipte.

— Gyere, öcsém, nézz be hozzánk egy csöppet.

A maga erejéből tájékkára sem nézett volna a háznak soha. De így, galléron fogva, mégis csak odament.

Böske nem volt egyedül. *Bánszky* Gyula társaságában találta. Vad féltékenység fogta el, és irigyelte a *Bánszky* biztos föllépését, utánzhatatlan modorát. *Böske* csak *Bánszky*val beszélt. Ő szegény, a fölszemes harmadik szerepében hallgatott. Minden szó mögött célzást, rejtett értelmet kutatott; és ha mosolyogtak, azt hitte, rajta nevetnek.

— Tehát maga az a híres, — mondotta kacér kedvvel a lány, — aki férjhez adja a helybeli hajadonokat? Mert tudja talán, hogy az a lány, akinek maga udvarol, férjhez megy.

— Igen, a szerelemben eddig soha sem volt szerencsém.

— Eddig?

— Igen; mert mindeddig máshez ment férjhez az, akinek szívesen szenteltem volna az életemet. Nem képzeli, *Böske* kisasszony, azt a fájdalmat, amit én, minden egyes esetben elszenvedtem. És hovatovább beletörődtem sorsomba. Utóbb már elfogadtam a helyzetet, hogy az én sorsom a szép, szomorú, lemondásos szerelem. Megismerni és megszeretni a nőt ab-

ban a tudatban, hogy soha sem lehet az enyém: *Rajongani*, gyötörödni érte, abban a meggyőződésben, hogy le kell róla mondanom. Így volt ez eddig. De most már vége. Férjhezadom most is azt a lányt, akinek udvarolok, de... végre nem máshez, hanem magamhoz.

Böske fölényesen kacagott.

— Azt hiszi, hogy a dolog ennyire egyszerű?

— Meg vagyok róla győződve.

A szegény *Ács* végleg oda lett; és közben mindig azt fürkészte, megkapta-e és olvasta-e csakugyan *Böske* a levelet?

Végre a szénaember fölkelte ültéből, bucsuzott! kezét nyújtott neki is és eltávozott.

— Mondja, — szól rá *Ácsra*, összevonva a szemöldökét a lány, — komolyan gondolkozott, amikor a levelet írta?

— *Böske*... nézze... én... én komoly ember vagyok.

— Látom.

— Ne üzzön gúnyt érzelmemből... Legyen a feleségem.

— Nem üzők gúnyt az érzelmeiből, sőt az iránt tisztelettel viseltetem. Ez azonban még nem jelenti, hogy igent mondok. Gondolkoznom kell a dolog fölött... Nem biztatom, de nem is utasítom el. Ismerjük meg előbb egymást.

Néhány hét múlva nemcsak az eljegyzés történt meg köztük, de az esküvőig is csak egy nap hiányzott. *Ács* uszott a boldogságban,

bár a szénaember viselkedése nyugtalanította. A szénaember úgy tett, mintha tudomással sem birna a dologról és épen úgy udvarolt *Böskének*, mintha nem volna menyasszony és egy nap múlva már menyecske. *Ács* sehogy sem tudott ez ellen védekezni; ellenkezőleg, *Böskének* a szemére lobbantotta, hogy a férfiak ilyen vagy olyan magatartásának mindig az az illető hölgy az oka. Nem kell feljogosítani a férfit semmire sem és akkor félrevonul.

— Nem értem, — tiltakozott *Böske*, — mi kifogásolni valót talál azon, ha szóba állok korrekt úri emberekkel.

De *Ács* másforma véleményen volt. És ezen az estén felelősségre vont a szénaembert. A visszafojtott indulat egyszerre tört ki belőle, és másnap, az esküvő reggelén kardpárbajt vívtak. *Ácsnak* semmi baja sem lett, csak *Bánszky* Gyula sérült meg. A kórházba vitték. És mig ott kötözgették, a közben *Ács* elment *Böskével* és a násznapra az anyakönyvvezetőhöz, majd onnét a templomba is.

A *Bánszky*hoz fűzött babona tehát bevált. *Bánszky* pár nap múlva került ki a kórházból, de egészen megöregedve. Többé nem törődött a lányokkal, és ettől az időponttól kezdve alig alig esnek esküvők a kisvárosban. *Bánszky* merőben agglégényi allűröket vett föl. A törzsasztalhoz jár sörözni, és cugos cipőben jár. A fiatal emberek pedig önzökké, ravaszokká váltak és eszük ágában sincs szerelemből nősülni.

ténnék összeütkezések a rendőrséggel. A szesz italoknak üvegben való árusítását megtiltották. Minthogy az utcáseprők is sztrájkolnak, az utcákon halomra gyűl a szemét és kellemetlen büzt terjeszt. Manchesterben szintén kihirdették az általános sztrájkot.

London: Tizenkétezer főnyi katonaság utban van Londonba. Több ujság kisebb példányszámban jelenik meg. Újabb véres összeütkezésektől tartanak. Másrészt azt remélik, hogy a hajótulajdonosoknak kijelentése, hogy a kizárt huszonhatezer dokkmunkást hajlandók visszafogadni, alkalmas lesz arra, hogy a nyugalom ismét visszatérjen.

London: Az általános sztrájk megkezdődött. Azonban kilátás van arra, hogy a kormány tárgyalásai a szakszervezetekkel a módosított javaslatok alapján ismét meg fognak kezdődni. A vasutas-sztrájk hatása London nagy részében még tegnap késő este érezhetővé vált. A Midland-vasutársaság a forgalmat máris kénytelen volt korlátozni. A Great Western-vasutársaság már tegnap este észrevette, hogy a vasuti jelzések nem működnek szabályszerűen s e miatt néhány vonatot megállított. A többi pályaudvaron szintén érezhető a sztrájk, bár a kontinentális vonatok a rendes időben indultak el. A vidéken a vasuti alkalmazottak sokkal nagyobb mértékben vesznek részt a sztrájkmozgalomban. Swansea-ban tegnap délután három órakor a vasuti alkalmazottak egy személyvonatot, amely épen indulni készült, egyszerűen ott hagytak az állomáson. Cardiff-ban és Swansea-ban a kikötőkben is sztrájkolnak. Liverpoolban a helyzet igen kemoly. Tegnap az utcák sötétek voltak, mert a villamosvállalat a szénhiány miatt kénytelen volt üzemét megszüntetni. A vendéglőket a rendőrség bezáratta. Attól tartanak, hogy az utcáseprők sztrájkja miatt a szegényebb nép által lakott városrészekben járványok fognak kitörni. A kikötői negyedben tegnap délután a pékboltokat kifosztották. A városban önkéntes rendőrséget szerveztek. Eddig mintegy kétezer ember jelentkezett. Ma reggel a sztrájk folytán a tehervonatok és személyvonatok nem közlekedtek.

London: A vidékről érkezett hírek több helyen elfordult munkamegszünetéről adnak hírt. Igen komolynak látszik a helyzet Manchester, Crewe, Sheffield, Huddersfield, Leeds és Stockton városokban. Éjjel félegy órakor a vasutasok szakszervezeti bizottsága közzétette, hogy a vidékről érkezett hírek minden várakozást fölülmúlnak és hogy a jelek gyors és döntő győzelemre engednek következtetni. Éjjel egy óra felé a bizottság megszakitotta tárgyalásait és folytatását ma reggel kilenc órára tűzte ki. Az ir vasutasok a sztrájkra határozották el magukat. A sztrájk nyilván a skót vasutasokra is ki fog terjedni. A kormány összeszámláltatta, hány ember van az utászoknál, a kikötői szükség esetén lokomotívvezetőknek lehetne alkalmazni.

London: Londonban és egyéb városokban a helyőrségeket ismét megerősítették. A londoni pályaudvarokon délután kiadott sztrájkparancsot csak igen mérsékelt terjedelemben fogadják meg. A St. Pancras pályaudvaron csak a teherszolgálatnál foglalkoztatott ötszáz alkalmazott lépett sztrájkba, a többi nem akart csatlakozni. Az Euston-pályaudvaron az egész személyzet szolgálatban maradt. Kings-Cross-pályaudvaron csak huszonöt alkalmazott fogadta meg a sztrájkra való felhívást.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A szeptemberi ciklus esküdtbirái.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 18.

A szeptemberi esküdtzéki ciklus esküdtjeit most sorsolták ki az aradi törvényszéknél.

A sorsolás szerint rendes esküdttek lettek: Quirini Sándor borkereskedő, Békésy Ferenc cipésmester, Löwy Márk birtokos (Apatele), Nikolits Géza földbirtokos, Vertán Ernő földbérlő (Csermő), Kintzler Zoltán ékszerész, órás, Nikolits Döme ügyvéd, Burdán Tivadar dr. ügyvéd (Borosjenő), Czédly Károly dr. ügyvéd, Wadowsky Gusztáv divatkereskedő, Berta Titusz nagykereskedő, Steigerwald István kőműves (Pankota), Hacker Sándor fakereskedő (Csermő), Piek Adolf kereskedő, Tripon Krecsun gazdálkodó (Ágris), Oravetz Miklós fakereskedő, Pataki Herman mészáros, Priegl István dr. ügyvéd, Mittner József földbirtokos, Momák Döme dr. ügyvéd, Urbán Endre kereskedő, Ollár Vazul szentszéki előadó, Mesterházy Sándor gazdatiszt (Kurtakér), Holländer Miksa v. kereskedő (Csermő), Stauber József lapszerkesztő, Perzsa Péter tktári tisztviselő, Pák Traján bankhivatalnok, Herman Károly uradalmi ispán (Berza), Ravasz Imre fényképész, Kristófy Árpád urad. gazdatiszt (Kisjenő).
Pótesküdttek lettek: Eberwein József, Prágai Imre, Solymos József, Lészay Ottó, Márkus József, Zimmermann János, Kalmár Nándor, Mossóty István, Szalay Gyula, Rubinstein Mór, valamennyien aradi lakosok.

§ Jogi szaklap Szegeden. 1911. év végén jogi szaklap indul meg Szegeden. A lap célja a szegedi kir. ítélőtábla és a szegedi, szabadkai ügyvédi kamarák területén lévő jogászközönség tudományos érintkezését fenntartani, az őket legközvetlenebbül érdeklő kérdéseket megvitatni. Amellett célja a tudományos jogéletben résztvenni és az egész hazai joggyakorlat és jogtudomány ügyeit művelni. A lap főszerkesztője Perjessy Mihály dr. ítélőtáblai bírósági elnök, felelős szerkesztője Grün Béla ügyvédjelölt lesz. A lap munkatársai és cikksírói között a legelőkelőbb magyar jogászok fognak szerepelni.

§ A verseci választás. Versecen az elmúlt esztendőben heves küzdelem folyt a kormány-párt hivatalos jelöltje Láng Lajos és a nemzetiségi Heegn Reinhold között. Jól tudjuk, hogy a nemzetiségi párt minden erejét megfeszítette, minden engedett és meg nem engedett fegyvert felhasznált arra, hogy Heegnt mandátumhoz juttassa. Természetes, hogy ennek ellensúlyozására a munkapárt emberei is résen voltak és szinte felhasználtak minden oly utat, amely őket a győzelemre vezethette. Így történt meg, hogy Csis Antal a múlt év június elsején felkereste Radák Kosztát és hosszas rábeszélés után rávette, hogy harminc koronát adjon le szavazatát a munkapárt jelöltjére. Radák ebbe bele is egyezett és a felki-

nált harminc koronát elfogadta. A választás napján azonban Radák sem az egyik, sem a másik párt emberére nem adta le szavazatát. Ezt Csis megtudta és ezért a választási helyiség folyosóján visszakérte az adott harminc koronát, amit Radák vissza is adott. A jelenetnek több szemtanúja volt, s az ügy feljelentés folytán a fehértemplomi törvényszék elé került, amely Csis-t három napi fogházra átváltoztatható harminc korona pénzbüntetésre mint fő- és két napi fogházra átváltoztatható husz korona mellékbüntetésre ítélte. A törvényszék előtt Csis azzal védekezett, hogy a Radáktól kapott harminc koronát ő annak nem megvesztegetés céljából adta, hanem, hogy ő ezen összeget Radáknak kölcsön adta. Vádlottnak ezen állítását azonban két tanu megcáfolta. Felelkezés folytán ezt az ügyet ma tárgyalta a temesvári királyi ítélőtábla, amely az első bíróság ítéletét megsemmisítette és Csis-t felmentette. Az ítélet ellen a vádhatóság képviselője semmisségi panaszt jelentett be.

Rablógyilkos gyermekek.

— Holttest az utszélén. —

Távirati tudósítás.

Rimaszombat, augusztus 18.

A nyári rémes gyilkosságok krónikája ismét egy borzalmas esettel szaporodott. Ebben a legújabb esetben nem is az a borzalmas, ahogyan ölte, hanem az, hogy a gyilkosok tizenegy-tizenhat éves gyermekek. Az eset a következő:

A gömörmegyei Tornallyához tartozó Lapsapusztán kedden reggel holtan találták meg az utszélén Zoller István ötvenötéves kocsári gazdálkodót. Fején borzasztó seb tátongott, a koponyája szinte kettérepedt, zsebei ki voltak forgatva és ahol feküdt, fekete aludt vér borította a földet. A leletről jelentést tettek Lénárd Sándor csendőr-mesternek, aki nagy apparátussal indította meg a nyomozást a gyilkosok kézrekerítésére. Néhány óra múlva már eredménynyel járt a nyomozás.

A holttest mellett ugyanis egy nyitott bicskát találtak. A kést nem használták a gyilkosságnál, mert Zoller halálát botütések okozták. Mégis ez a kés árulta el a gyilkosokat, mert több lapsapusztai ember fölismerte, hogy a bicskát Mag János kondásgyerek tulajdona.

Erre még kedden délután letartóztatták Mag János tizenegy- és Lőrincz József tizenhatéves kondásgyerekeket, akik bevallották, hogy előre megfontolt szándékkal ők gyilkolták meg Zoller Istvánt.

A gyilkosságot azért követték el, hogy elrabolhassák a gazda pénzét. A gyilkosság napján Zoller kétszázhat koronát vett fel a takarékbán, onnét kocsin egyenesen haza akart menni a feleségével. A Lapsapusztán azonban baleset érte őket, az egyik kocsikerék eltört. Az asszony elment, hogy segítséget hozzon, távozás előtt azonban hangosan odaszólt a férjének:

— Aztán vigyázzon a pénzre kigyelmed!

A figyelmeztetést meghallotta a két kondásgyerek és elhatározták, hogy megölik és kirabolják Zollert. Mialatt az asszony odajárt, az öreg gazdálkodó elszundikált. Ezt az alkalmat használták föl a kondások arra, hogy végrehajtsák tervüket. Hatalmas ölmosbotjaikkal addig ütötték Zoller koponyáját, amíg élet volt a gazdálkodóban. Ekkor levágták az öreg nyakán lógó pénzes-zacsokot, magukhoz vették a pénzt és elszöktek. Az ügyes csendőr-mester néhány órán belül kinyomozta a bűnösöket, akik a bizonyítékok sulya alatt mindent bevallottak. Bekísérték őket a rimaszombati ügyészség fogházába.

Pápai zászló

az aradi katolikus kör házán.

— Nikolits Döme levele. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 18.

Bizonyára élénk föltűnést fog kelteni az a levél, amelyet Nikolits Döme aradi ügyvéd intézett ma az Aradi Közlöny szerkesztőségéhez. Az ügyvéd ur azt teszi szövé, hogy az Aradi Autonom Katolikus Kör Széchenyi-utcai házára ma, a király születésnapja alkalmából nemcsak a magyar nemzeti lobogót tűzte ki, hanem az ezüst-sárga pápai zászlót is kifüggesztette.

A levél így szól:

Többen kérdést intéztek hozzám, hogy az Autonom Katolikus Körnek meg van-e azon szabadalma, hogy házára idegen állam zászlaját tűzze ki. A kíváncsiak jól teszik, ha a kérdést az aradi kihágási bírósághoz, vagy királyi ügyészeghez intézik.

Nicolits Döme,
ügyvéd.

A levél vétele után beszélünk Nikolits Dömével, hogy mi rejlik e levél mögött és mi indította őt ennek megírására? Az ügyvéd ur a következő felvilágosítással szolgált:

— Ez év tavaszán, midőn Prohászka püspök Aradon járt, többek előtt föltűnést keltett, hogy a Széchenyi-utcában lévő Autonom Katolikus Kör házán egy fehér-citromsárga zászló volt kitűzve, mely a pápai hatalom jelvényét jelzi. En ez időben többekkel vitatkoztam a felett, hogy ez az idegenszínű zászló nem képez-e kihágást és véleményt akartam kérni e tekintetben egy elsőrendű budapesti kriminális-tól, de szándékomat megakasztotta az a körülmény, hogy ugyanazon időben a Magyarországon egy cikk jelent meg, melyben egy hasonló esetre vonatkozó legfőbb ítélőszéki határozat hozatott Franciaországban, amelyben kihágásnak minősített ezen idegen zászlónak kitűzése. Miután az aradi Autonom Katolikus Kör házán ma ismét ott lógott a fehér-sárga zászló, anélkül, hogy az illetékes hatóság ezen idegen állam zászlójának használata miatt a szükséges joglépéseket megtenné, ennél fogva szíves figyelmükbe ajánlom e körülményt.

VÁROS ÉS MEGYE.

Megkezdik a III-ad osztályu adó-kivetést.

— Első ülés: augusztus 23 ikán. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 18.

Az aradi pénzügyigazgatóság ma arról értesítette Varjassy Lajos polgármestert, hogy augusztus hónap 23 ikán, a jövő hét szerdáján megkezdik tárgyalásait a III-ad osztályu kereseti adó kivetésére kiküldött bizottság. A polgármester az átirat vétele után nyomban utasította a városi adóhivatalt, hogy azonnal kezdje meg a személyre szóló értesítések szétküldését. A hivatal tudniillik minden egyes adófizetőt egy nappal előbb értesít arról, hogy adóját a bizottság tárgyalja és figyelmezteti, hogy személyesen jelenjék meg, adja elő észrevételeit és ha nincs megelégedve a bizottság határozatával felebbezze meg a felszólamlásai bizottsághoz.

A tárgyalásokat, eltérően a régi szokástól, ez évben a városházán tartják meg, az anyakönyvi hivatal helyiségeiben, mert a Weitzer-utcai iskola terméit már szeptember elsejével a tanuló ifjuság foglalja el.

A bizottság naponta tart ülést és valószínűleg száz-százhusz füllel tárgyal és ezért az érdekeltek helyesen cselekszenek ha pontos időben jelennek meg, mert ha nincsenek ott, mikor az elnök beszóllítja, távollétükben és meghallgatásuk nélkül állapítják meg az adót.

A bizottság elnöke Múlek Lajos dr., helyettese Kristyóry János.

Orth János „leánya.”

— Egy amerikai nő kalandos regénye. —

Távirati tudósítás.

New-York, augusztus 18.

Romantikus, de némileg zavaros történetet mond el a New York World egyik utóbbi számában. A történet — bár szereplői amerikaiak — bennünket annyival is érdekel közelebről, mert belevonták Orth János főhercegnek a nevét, akit pedig már holttá nyilvánítottak Bécsben s aki valószínűleg a tenger habjai között lelte halálát. Az igaz, hogy néhány évvel ezelőtt feltűnt Painesvillen a jó öreg Orth János, de az is igaz, hogy a halottaiból felelevenedett öregnek hamarosan el kellett tűnnie a szereplés teréről és rohamosan eltűnni a névtelenség homályában, mert megismerkedett volna a rendőrség erősen épített börtönével. A painesvillei Orth János rövidesen megtanulta, hogy a közvéleményt fel lehet tiltetni pár napra, de tartós sikert még a legnagyobb szélhámosok sem tudnak huzamosabb időre elérni.

Annak a történetnek, melyet itt elmondunk, három szereplője van: egy feltűnően szép nő, aki rendületlen hittel állítja magáról, hogy Orth János főhercegnek a leánya: Osborne Hayne, newyorki broker s Justin B. Mc Dongald, montreali férfi. A nő azt hangoztatja, hogy Orth János egészen kis korában, Newyorkba küldte őt egy papnak a társaságában, akit bőven ellátott pénzzel, hogy az ő neveltetéséről gondoskodjék. De úgy a pap, mint a neveltetésére adott tekintélyes összeg egyszerűen eltűnt.

Midőn 16 éves volt, nőül vette Hayne, newyorki broker. A házasság után Hayne hajóra ült és Bécsbe utazott, hogy Ferenc Józsefnél kieszközölje, hogy nejeének a származását elismerje. Az osztrák udvartól azonban kikergették az ujdonsült férjet. A házaspár azután Montrealban telepedett le. A főherceg „leánya” midőn értesült férjének kudarcáról, rendkívül elkecsereedett és kedvetlenség, boldogtalanság költözött házasságába is. Az elkecsereedés következménye az lett, hogy szerelmes lett egy fiatal kanadaihoz, Justin B. Mc. Dongaldhoz és a rövid szerelmi viszony eredménye az lett, hogy elszökött vele Newyorkba.

A szökevények magukkal vitték az aszszony két kis fiát is. A szerelemnek azonban furcsa következményei lettek. A feltékény férj ugyanis utánuk ment Newyorkba és ellopatta a két gyermeket, egyszersmind megindította a válópört neje ellen. De Newyorkban termelt Mc Dongald atyja is, aki fiát visszavitette Montrealba, sőt egy elmegyógyintézetben helyezte el. A főherceg leánya többször tett kísérletet kedvesének kiszabadítására, sőt egyszer valósággal megostromoltatta a tébolydát, de a harcnak szomorú kimenetele lett, mert a felfogadott embereket alaposan elpáholták, sőt az egyiknek még a fülét is levágták.

Ilyen történet esett meg a főherceg „leányával”, aki a magyar szólásmód szerint két szék között a földre ált. De ha a két férfit el is vesztette, megmaradt neki a hangzatos cím s még csak a tébolydába sem küldik, „amiért azt hireszteli, hogy a főherceg leánya.

A sikkasztó plébános Amerikában.

(Ujabb följelentés Bartha István ellen.)

Távirati tudósítás.

Szeged, augusztus 18.

A szegedi törvényszékhez érdekes bűnvádi följelentés, illetve egy régi pör ujrafölvételét kérő beadvány érkezik a napokban. Esztendőkre nyulik vissza a pör, amelynek főszereplője az Aradon is jól ismert, mulató Bartha István volt csanádapácai plébános, aki a községi kisembereknek közel kétszáz ezer korona pénzét sikkasztotta el. Akkor a bűnvádi följelentést visszavonták és Bartha István megszökött. Most Amerikában van. Időközben ugy változtak a viszonyok, hogy a Csanádapácai Keresztény Fogyasztási Szövetkezet elhatározta, hogy Bartha István ellen bűnvádi följelentést tesz, illetve kérni fogja a pör ujrafölvételét. A kérelmet a napokban terjeszti be a szegedi törvényszékhez Székely Lajos dr. békéscsabai ügyvéd.

Annak idején sokat irtak a lapok Bartha István dolgairól. Bartha igazgatója volt a Csanádapácai Népbanknak és Csanádapácai Keresztény Fogyasztási Szövetkezetnek. Nagylábon élt és a költséges passzióit úgy fedezte, hogy hozzányult az intézet pénzéhez. Összesen száznyolcvanhatezer koronát sikkasztott el a népbank pénztárából. A bank akkor följelentést tett ellene, Barthát le is tartóztatták, de később szabadlábra helyezték, mert visszavonták a panaszt. Állítólag Wenckheim Frigyes gróf, aki jó viszonyban volt a plébánossal, százhatvanezer korona kamatmentes kölcsönt adott és föltételül azt kötötte ki, hogy Barthát futni engedjék.

Közben polgári pör indult meg a népbank és a fogyasztási szövetkezet között. Az elsikkasztott pénznek egy része, huszonnyolc ezer korona ugyanis a szövetkezeté volt. Legalább a bank ezt állította. Bartha tudniillik, mint a szövetkezet vezérigazgatója, leszámítottatott huszonnyolcezer korona értékű olyan váltót a banknál, amelyeket a szövetkezet zsírált és a melyeken a szövetkezet pecsétje rajta volt. Ezt a pénzt is elsikkasztotta. A népbank azt állította, hogy ez a pénz a szövetkezeté, mert a váltók leszámítottása szabályszerűen történt és a bank szabályszerűen is fizette ki Barthanak, mint a szövetkezet vezérigazgatójának a pénzt. Ezzel szemben a szövetkezet arra az álláspontra helyezkedett, hogy a bank tartozik újra megfizetni a pénzt, mert azt a szövetkezet nem vette föl. A bűnvádi eljárásnál, amikor a népbank elejtette a vádat, a szövetkezet föllépett ugyan mint pótmagánvádló, azonban addig, míg az a polgári pör véget nem ért, nem lehetett semmit sem tenni.

Most a Kuria döntött a kérdésben. A népbank álláspontjára helyezkedett és a fent közölt indokolással a szövetkezet kérését elutasítva, kimondotta, hogy a sikkasztás a szövetkezet kárára is történt, mert a bank szabályszerűen számította le a váltókat és ezért azt károsodás nem érheti.

Most tehát a szövetkezet kéri a pör ujrafölvételét Székely Lajos dr. útján. Voltaképpen ennek az ujrafölvételi kérelemnek az a célja, hogy a szövetkezet valahogyan a pénzéhez jusson, mert arra kevés kilátás van, hogy Bartha István Amerikából előkerül. A szövetkezet vezetői azt remélik ugyanis, hogy Glattfelder Gyula csanádi püspök megtéríti a szövetkezet kárát, mert nem akarja, hogy bűnvádi eljárást indítsanak egy pap ellen.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A „Nyugat” szépirodalmi és kritikai folyóirat augusztus 16-án megjelent 16. számában folytatja Halász Imre Szilágyi Dezseről írt cikksorozatát. A „Nyugat” gazdag és érdekes tartalmából kiemeljük még: Füst Milán: Elégia. (Vers.) Kortás János: A márnák. (Novella.) Kemény Simon: Versek. Gellért Oszkár: Versek. Barta Lajos: A jó üzlet. (Novella.) Nagy Zoltán: A sárga Khán. (Vers.) Felek Gyéza: Salon des Indépendants. Ignó: A kezdet. Ady Endre: Versek. Torsánszky Józsi Jenő: Tavasz történet. (Novella.) Zsadányi Henrik: Az elfogultság szeléről. A Nyugat előfizetési ára: egész évre 24 K., félévre 12 K. Egyes szám ára 1 K. 20 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: V., Méréleg-utca 9. Mutatványszámot kívánatra díjtalanul küld a kiadóhivatal.

* Uj hegedű tanár. Az aradi zenekonzervatorium hegedű tanszakának új vezetője Karhavyek Ferenc a prágai zenekonzervatorium és a híres Sefcik mester-iskola végzett művésze. 3836

* Kairó Aradon. Szombaton és vasárnap érdekes afrikai csoport lép fel Aradon a Nyári-színházban. Hatvan tagú egyiptomi csoport tart rendkívül érdekes előadásokat. Bemutatják az arabok és beduinok népszokásait, a híres keleti produkciókat, dervis táncokat, s általában mindazon rendkívül érdekes mutatványokat, amelyekkel ez az afrikai csoport a világ több részében nagy sikert aratott. Jegyek már szombaton reggel a nyári színházi árak mellett a téli színház pénztáránál válthatók. Vasárnap délután félnégy órakor félhelyárakkal gyermek-előadás lesz.

* Uj attrakciók és eredeti magánszámok a kabarében. Amióta a Heltai-kabarében az új társulat bemutatkozott, minden este a nézőtér zsufolással megtelik s a szereplők valamennyijét tapsviharban részesíti a közönség. A publikum nagy elismeréssel van Heltai igazgató iránt is, aki olyan attrakciókból és magánszámokból állította össze az új műsort, amiket még Aradon nem ismernek. Nagy sikere van különösen az orosz Ballalajka tánc- és énekescsoportnak, amely nemzeti dalakkal és táncokkal párhuzamosan áll Európában. Ugyiszintén bőven kijut a sikerből a néger triónak s a magánszereplőknek is. Szombaton új attrakciókat és eredeti magánszámokat mutat be a társulat.

* A gránátos. (Az Uránia szenzációja.) A bámulat és osodálkozás elementáris megnyilatkozásait váltja ki az Uránia-színház hatalmas mozgóképkepe, a Gerolamo Rovetta novellája után készült A gránátos című dráma. A hősi regény Napoleon tragikus végű Oroszországi hadjárata alatt játszik. Megelevenedik a nagy armádia rettenetes sorsa. Végtelen hőmezők benépesítve lerongyolt, agyoncsigázott szenvedő csapatokkal. Leirhatatlan szenvedésektől megviselt, didergő katonák küzdenek a hideghez szokott oroszokkal. Maga a császár tizedére lefogyott kisérétével szomorúan lovagolt tönkrement serege élén. Ökölnyi pelyhekben lepi elja csapatokat a hó és a Bereznie szomorú nevezetességű hidjához érve, utolsóit veszi el a valamikor győzedelmes, nagy armádia. Mindez a szívekbe markoló legendás szenvedés ott van az Uránia-színház káprázatos szép képén. Soha ehez fogható hatalmas képet nem produkált a kinematográfia. Minden leírás gyenge kísérlet ennek a nagy koncepciójú képnek az illusztrálására, melyen a tömegek ezrei élnek, szenvednek és pusztulnak el a Napoleoni eszméért, a világalomért. Ezt a képet meg kell nézni, hogy új rajongói legyenek a kinematográfia csodáinak. 175

* Az einsiedeli állomásfőnök. (Szenzáció amerikai dráma az Apollóban.) Az értékes amerikai drámák között első helyen áll „Az einsiedeli állomásfőnök.” Igazi amerikai ötletességén épül föl ez a dráma, amely cselekményének kifejezéséhez a filmgyár a kinematográfia legizgalmasabb eszközeit használta föl. Örült sebességgel rohan el a néző előtt a hosszú vo-

natsor. A vonatvezető megkésztetve a gyorsaságot, hogy mentől előbb Einsiedelbe érjen, ahonnan vészjelzést kapott. A vonat beér az állomásra s a személyzet az állomásépületbe roham, ahol a főnök leánya fékmenten két rablót, aki neszét vette annak, hogy az apja eltávozott s ezt az időt arra akarta felhasználni, hogy kirabolja a vasutpénztárt. A leány azonban nem vesztette el lélekjelenlétét s habár az apja a revolvert magával vitte, azért bátor fellépésével visszatartja a rablókat addig, amíg a segítség megérkezik. Idegizgató látvány, amikor a leány küzd a rablókkal s már-már kétségbeesik, hogy nem érkezik meg a mentő vonat. Egyszerre csak erős fütty jelzi, hogy jön száguldva a vonat. A leány fellélegzik: meg van mentve. Ezt a nagyszabású drámát szombaton mutatja be az Apolló új mozgóképkepekkel összeállított műsor keretében. 177

A Dévai Hitelbank válsága

— Megrohant takarékpénztár. —

Távirati tudósítás.

Déva, augusztus 18.

Aradon és a megyében már tegnap este elterjedt annak a híre, hogy a Dévai Hitelbank, amelynek üzletköre ide is kiterjedt, válságos helyzetbe jutott. Ezzel kapcsolatosan még egy dévai pénztárság összeomlásáról beszéltek, de úgy látszik, ez a híresztelés kevés alappal bír. A Dévai Hitelbank válsága föltűnést keltett ma a pénzügyi piacon. Eleinte azt beszélték, hogy a betévtől elvesztik pénzüket, de ezt később megcáfolta a pénztárság vezetősége. Annyit beismernek, hogy a részvényesek tekintélyes pénzt vesztenek. A pénztárság tudvalevőleg nemrég fuzionálni akart a Dévai Takarékpénztárral, de ez a fuzió meghiúsult a Dévai Hitelbank által alapított Hunyadmegyei Faipari Részvénytársaság nagy veszteségei miatt.

A most válságba jutott pénztárság vezérigazgatóját, Bors Emilt Aradon jól ismerik, mert üzleti ügyek elintézése céljából sokat tartózkodott itt. A Dévai Hitelbank romlását főként az idézte elő, hogy erején felül ipari alapításokat létesített és amellet maga a pénztárság is rendkívül nagy büdzsével dolgozott, a melyet a félmilliós alaptőkéjű vállalat nem bírt el.

A Dévai Hitelbank 1907-ben alakult 500.000 korona (ötezer darab 100 koronás részvény) alaptőkével. Utolsó osztaléka 7 korona volt. Részvényeinek árfolyama 115 korona. Az 1909-iki mérleg 50 459 korona nyereséget tüntet fel. A társaság elnöke Kemény József báró, vezérigazgatója Bors Emil.

A Hunyadmegyei Faipari Részvénytársaság 1909-ben alakult, 800 ezer korona (2000 darab 400 koronás részvény) alaptőkével. Ennek a társaságnak is Kemény József báró az elnöke és igazgatósági tagjai között van a Dévai Hitelbank több igazgatósági tagja.

A Dévai Hitelbank válságának híre már tegnap kipattant és a betévtől megrohanták a pénztárságot, mert féltek, hogy pénzü elvész.

A bank vezetősége, amely nem volt elkészülve a betévtől tömeges jelentkezésére, természetesen nagy zavarba jutott és nyomban Budapestre fordult segítségért. Minthogy nemzetiségi vidékről van szó, Mara László a főispán lépett közbe Lukács László pénzügyminiszternél, kérve, hogy a kormány azonnal lépjen közbe és gátolja meg a nemzetiségi városban lévő bank összeomlását.

A pénzügyminiszter a Hitelbankhoz fordult, amely azonnal leküldötte Dévára egyik főtisztviselőjét, hogy vizsgálja át a bank ügyeit. A Hitelbank főtisztviselője nyomban elutazott Dévára, átvizsgálta a könyveket s az eddigi előzetes vizsgálat alapján megállapította, hogy az intézet egész vagyona immobilizálva van

ama befektetésekkel, amelyeket a bank faipari alapításában eszközölt. A vagyoni státus azonban tisztességes szanálást lehetővé tesz és ennek alapján alkalmasint a Hitelbank közbelépését javasolja.

A Hitelbank kiküldöttének jelentése alapján egy-két napon belül intézkedni fog és úgy vagyunk értesülve, hogy a Dévai Hitelbankot felszámoltatni fogják. A vagyonszámla alapján biztosra lehet venni, hogy a betévtől nem fognak károsodni és megkapják pénzüket, ellenben nagy valószínűség szól a mellett, hogy a részvényeseket jelentékeny veszteségek fogják érni, mert a faipari vállalat üzletei nem bizonyultak jóknak és az ott támadt veszteség fel fogja emészteni a Dévai Hitelbank alaptőkéjének nagy részét. A felszámolás eredménye első sorban attól függ, hogy milyen feltételek mellett lehet majd értékesíteni a faipari vállalat erdőségeit.

A Magyar Általános Hitelbank vezérigazgatója, Ullmann Adolf főrendiházi tag a következő kijelentést tette:

— A hír, sajnos, igaz. A Dévai Hitelbank nehéz helyzetbe jutott, amit a Hunyadmegyei Faipari részvénytársaságnál vállalt terhes kötelezettségei idéztek elő. A megejtett vizsgálat eddigi eredménye alapján nagy a valószínűség a mellett, hogy a betévtől nem fognak károsodni. Hogy a részvényesek mennyiben fognak károsodni, azt e pillanatban még nem lehet megállapítani.

Éjjel jelenti fővárosi tudósítónk: A válsággal küzdő bank szanálása, illetőleg a békés lebonyolítás érdekében ma délután négy órakor értekezlet volt a Magyar Általános Hitelbankban. A fővárosi pénztárságok közül többen is érdekelve vannak a banknál, ezek delegáltjai is résztvettek a tanácskozáson. A dévai intézet direktója különben a fővárosban időzik.

Budapestről éjjel jelenti tudósítónk: A Dévai Hitelbank hitelezői ma délután 4 órakor tartották meg értekezletüket a Continental szállodában, amelyen a bank igazgatóságát Horváth Kamilló dr. ügyvéd és Meskó Aladár dr. kórházi főorvos képviselték. Az igazgatóság képviselői bejelentették, hogy az idő rövidsége miatt az intézet vagyoni állapotát feltűntető státus még nem készülhetett el. Legjobb tudomásuk szerint állíthatják azonban a bankhitelezők, valamint az itt megjelent hitelezők megnyugtatóra, hogy az összes követelések fedezetet fognak találni.

Az értekezleten megjelentekre ez a kijelentés teljesen megnyugtató hatással volt és ennek következtében el is határozták, hogy a Dévai Hitelbank által elkészítendő státus bemutatásáig a kért moratoriumot megadják.

SPORT.

+ A Szent István-díj. Budapestről jelentik: Kahlenberg törlesztésével most már végleg kialakult a Szent István-díj starterlistája. Az a hír, hogy Pantagrual-ért is bánatot jelentettek valótlán, így egészen bizonyos a következő lovak indulása: Princess Patsy (Kozuch), Lord Darczy (Pretzner), Kopie (Varga), Lógós (Hewitt), Dummer Kerl (Vivian), Sophienalpe (Guttman), Tarantó (Hewitt), Most vagy soha (Miles), Gunther (Schuster), Fejedelem (Korb), Dorigny (Carlslake), Pantagrual (Ferguson), St.-Gilgen (Gulyás). Kétes induló Maillart (Fetting). Most vagy soha kurzusa tegnapi veresége után sem változott, úgy, hogy odssa állandóan 3:1, ellenben nagy fogadások jöttek Sophienalpe re, a mely ma a második favorit 5:1 odsszal Princess Patsy Dummer Kerl és Lord Darczy előtt, amelyeknek kurzusa 6:1.

Magyar királyi Államvasutak.

Nyári menetrend.

Érvényes 1911. május 16-tól.

Budapest-Arad.		Arad-Budapest.	
III-I	II-I	III-I	II-I
ASZ	AAZ	ASZ	AAZ
Arad	8:00	Arad	5:00
Kőbánya felső p. u.	8:11	Sóronya	5:08
Rákcs	8:22	Kürtös	5:17
Maglód	8:47	Lókőháza	5:33
Gyömrő	9:04	Bánhid majos	5:55
Mende	9:21	Országút	6:02
Tapióscsö	9:41	Kétegyháza	6:10
Nagykát	10:00	Ujkigyós	6:11
Tapiógyörgye	10:11	Békes-Csaba	6:24
Ujváss	10:25	Békes-Földvár	6:35
Szebek	10:30	Mezőberény	6:56
Szajl	10:52	Gyoma	6:57
Pusztapó	11:09	Mesztár	7:31
Mesztár	11:25	Arad	7:36
Gyoma	11:37		
Mezőberény	11:48		
Békes-Földvár	12:05		
Békes-Csaba	12:10		
Ujkigyós	12:28		
Kétegyháza	12:40		
Országút	1:04		
Bánhid majos	1:15		
Lókőháza	1:28		
Kürtös	1:41		
Sóronya	1:57		
Arad	2:05		

Török-Arad.		Arad-Török.	
III-I	II-I	III-I	II-I
ASZ	AAZ	ASZ	AAZ
Török	8:15	Arad	12:30
Ujváss	8:25	Kőbánya felső p. u.	12:38
Rákcs	8:35	Rákcs	12:49
Maglód	8:45	Németváros	1:06
Gyömrő	8:55	Vinga	1:18
Mende	9:05	Orcsfalva	1:29
Tapióscsö	9:15	Mercsfalva	1:40
Nagykát	9:25	Szentandrá	1:53
Tapiógyörgye	9:35	Temesvár-Jézósfőváros	2:10
Ujváss	9:45		
Szebek	9:55		
Szajl	10:05		
Pusztapó	10:15		
Mesztár	10:25		
Gyoma	10:35		
Mezőberény	10:45		
Békes-Földvár	10:55		
Békes-Csaba	11:05		
Ujkigyós	11:15		
Kétegyháza	11:25		
Országút	11:35		
Bánhid majos	11:45		
Lókőháza	11:55		
Kürtös	12:05		
Sóronya	12:15		
Arad	12:25		

**Intézeti
fehérneműk**

leányok és fiúk részére,
teljesen előírás szerint,
legfinomabb minőség,
izlésesen kiállítva, eddig
még nem létezett olcsó
árán kaphatók.

**Kivánságra költségjegyzékkel
szívesen szolgálunk.**

Maradék-vásznak
tisza cérna, irlandi, métere **72** krajcár, vékonyabb **80** krajcár.

Chiffon-maradékokban, mosott madapolan métere **64** fillér — kitűnő minőség — minden fehérnemű-félére jól használható. 1864

Angol fonal-vászon
kiváló, finom, jó minőség métere **64—66** fillér. — Még nem létezett olcsó árak. — Bármely kelengyéhez használható.

Rendkívül kedvező alkalom maradékokban!

Üzletünkben mostanában nagyon sok maradék gyűlt össze, neve zetesen: mosóvászon, mosó delainez, gyapjú delainez, sephyrek, szövetyelmék, gyermekruhának alkalmas szövetyek versenyen kívüli olcsó áron.

Szőnyeg-maradékok
rendkívül olcsón.

(Művészetek nem elfogadottak.)

Alkalmi vételek és eladások ékszertárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legnagyobb
óra- és ékszeraktára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész
Wetzler János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyakra átcsereállításnak
TELEFON 438. TELEFON 439.

ÉRTESÍTÉS!

Igen tisztelt vevőimet és a n. é. közönséget értesítem, hogy
cukorka és gyümölcs üzletemet

Deák Ferencz-utca 4.
szám alá

helyeztem át.
További szíves pártfogást kér
kiváló tisztelettel:

MESSER ILLÉS

897—1911. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kisjenői kir. járásbírósnak 1911. évi Sp. 446/2. számú végzése következtében dr. Popoviciu György ügyvéd által képviselt Tatar Paak javára 678 kor. 42 f. s jár. erejéig 1911. évi június hó 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 3400 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: egy fél stabil gép, egy víznyomású olajsajtó gép nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kisjenői kir. járásbírósnak 1911. évi V. 208. számú végzése folytán 678 kor. 42 f. tőkekövetelés, ennek végzése szerinti kamatai, és eddig összesen 140 korona 94 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Simándon, leendő megtartására az 1911. évi szeptember hó 4-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitzetlik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Kisjenőn, 1911. évi aug. hó 17. napján.

Balassa,
kir. bír. végrehajtó.

3852

592—1911. g. szám.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széké a Mikelakal zsillip-örház építése iránt folyó évi szeptember hó 4-én délelőtt 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 2553 korona 05 fillér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapírokban a városi pénztárban.

Az árlejtésen résztvenni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1911. évi augusztus hó 14-én tartott üléséből:

A gazdasági szék.

Lehetőleg

azonnali belépésre

keresek egy a

Vasszakmában

és egy a

rövidáru és szövő cernában jártas

segédet

Ajánlatokat kérek:

Messer Lipót

cimén 3809

Kisjenő.

Jskolakönyvek

tartós bekötését szolid árak mellett vállalja az

Aradi Nyomda Részvénytárs.

könyvkötészete József főherceg-ut 22. szám

Árverési hirdetmény.

Alulírott esődtömeggondnok az állandó esődtörvényszék határozata folytán ezennel közhírré teszem, hogy vb. Rauch és Szatmári aradi közados esődtömegéhez tartozó és a csődleltár 1—3938 tételei alatt felvett, 34375 K. 52 fill. beszerzési árral bíró és 27804 K. 96 fillér becsértékű üveg- és porcellánárak, tükrök, keretek, keretlecek, grammophonok, grammophonlemezek, disztárgyak, lámpák és a csődleltár 3939—3959 tételei alatt 2209 K. beszerzési árban és 1104 K. becsértékben felvett üzleti felszerelési tárgyak ajánlati árverésen eladtnak.

Felhívom a venni szándékozókot, hogy a fenti becsértéknek megfelelő 10%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat 1911. augusztus 30-ik napjának délelőtti 12 órájáig nálam adják be.

Az ingók közbejöttöm mellett bármikor megtekinthetők.

Vevő köteles a vételárat és vételár után a harmadfoku illetéket az eladás után 24 óra alatt kezeimhez készpénzben lefizetni és az ingókat ugyanezen időn belől átvenni. Az üzlethelyiség 1911. november 1-ig a csődtömeg rendelkezésére áll, annak ezen ideig a vevő által leendő esetleges kibérlése külön megállapodás tárgyát fogja képezni.

A választmány a beérkezett ajánlatok felett 1911. évi augusztus hó 30-án délután 4 órakor Dr. Mitler Izidor választmányi elnök ügyvédi irodájában Aradon tartandó ülésen f g határozni olykép, hogy először szóbeli árlejtést tart és azután az írásbeli ajánlatokat bontja fel, fenntartván magának a jogot, a beérkezett ajánlatok közül bármelyiket elfogadni, valamennyit vissza utasítani s esetleg az ingókat más módon értékesíteni.

Ha a vevő a fenti árverési feltételeknek eleget nem tenne, úgy a bánatpénzének elvesztésén felül a megvett ingók a vevő kárára és veszélyére fognak értékesítettetni.

Sem a tömeggondnok, sem a választmány nem vállal szavatosságot az eladásra hirdett ingók minősége, mennyisége értéke, és ugyanazonosságáért.

Arad, 1911. évi augusztus hó 15-én.

Dr. Csiky Ödön

ügyvéd, tömeggondnok.
Arad, Ferdinánd-utca 7. sz.

3854

474—1911. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényeseknek 1911. évi 12156. számú végzése következtében dr. Popoviciu György ügyvéd által képviselt Kisjenői takarékpénztár javára 720 K. s jár. erejéig 1911. évi július hó 20-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 4400 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: egy hengerezék, gabonatisztító trieur, lovak stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kisjenői kir. járásbírósnak 1911. évi V. 258/2. számú végzése folytán eddig 720 kor. tőkekövetelés, ennek 1911. évi május hó 17. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 145 kor. 96 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Szapáriligetén leendő megtartására 1911. évi szeptember hó 5-ik napjának délután 3 órája határidőül kitzetlik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Kisjenőn, 1911. évi augusztus hó 17. napján.

Balassa,

kir. bír. végrehajtó.

3851

Ujszentanna községnek 30—35 vagon I-ső osztályu cser

tűzifára

van szüksége.

Felhívjuk az érdekelteket, hogy a tűzifa szállítására vonatkozó írásbeli ajánlatokat f. évi szeptember hó 15-ig a községi elöljárósághoz adják be.

Legelőnyösebb ajánlatot tevő köteles a szállítást szeptember hó végéig eszközölni.

Ujszentanna, 1911. augusztus 18.

A községi elöljáróság.

3878

aránylag hosszú a kurzusa Lógós nak, a mely az egyedüli klasszis a társaságban és minden-
esetre érdemel annyi figyelmet, mint Princess
Patsy, amelynek terhe nem 44 $\frac{1}{2}$ kiló, hanem
a Kisbércece versenyben aratott győzelme kö-
vetkeztében 48 $\frac{1}{2}$ kiló.

+ Rascal lovasa. Az Erzsébet királyné-díj
favoritját, Rascal-t, mint jó helyről értesülünk,
Janek fogja lovagolni, Teleki László gróf
távollétében Degenfeld Imre gróf intézkedett,
hogyha nem a már említett írott szerződés ér-
telmében, úgy a szoké klub külön engedelmé-
vel Janek eleget tehessen kötelezettségének,
így a favorit hívei nyugodtan nézhetnek a ver-
seny elé. Ennek eredményétől függ, vajjon
Rascal kimegy-e Bäden Bädenbe, ahol szintén
Janek fogja lovagolni.

A budai postarablás.

— Az eltűnt rablók. —

Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 8.

A tegnapi páratlan vakmerőséggel végre-
hajtott budai postarablás tetteseinek mindez-
ideig *semmi nyomuk nincs*. A főkapitányság
detektív-osztálya Krecsányi Kálmán detektív-
főnökkel az élen minden intézkedést megtett a
rablók kézrekerítésére, de eddig csak valóban
gyenge szálak vannak, a melyekről még egy-
általában nem tudni, hogy elvezetnek-e a go-
nosztevőkig. Az sem lehetetlen, hogy a rablók
már elhagyták tegnap este a főváros területét
és ez idő szerint biztonságban vélik magukat. A
nyomozó hatóság azonban értesítette a mene-
külőkről a vidéki hatóságokat is és így még
nagyon bizonytalan, hogy sikerül-e egérutat
nyerniök.

A nyomozás kezdetben a rablással Hein-
lein Ferenc kárpitost és Zsákó Vilmos bank-
szolgát gyanúsította meg, akiket a budaiak
közül többen együtt láttak abban az időben. A
rendőrség még tegnap este elő is kerítette ezt
a két embert, a kik váltig erősítették, hogy
alibit tudnak igazolni. A rendőrség azonban
mégis őrizetbe vette őket ma reggelig, a mi-
kor végre sikerült ennek a két embernek tel-
jes ártatlanságáról meggyőződnie. A két barát
ugyanis tegnap egy hatalmas kutya kíséreté-
ben végigjárta a budai korcsmákat s épen
a rablás idején a Passl-féle korcsmában kug-
liztak. Erre azután mindkét embert el is bo-
csátották.

A nyomozó hatóság most már legalább
azt igyekezett kideríteni, hogy a rablók merre
szökhettek. Több ember is jelentkezett, akik
tegnap délután öt óra felé két futó emberrel
találkoztak. Ezeknek előadásából kiderült,
hogy a rablók az Árok-utca felé menekültek.
Ez az út két utcára, a Lisznyai- és Iv-utcára
oszlik. A Lisznyai-utcában munkások dolgoz-
tak, akik közül az egyiknek föltűnt a két sza-
ladó ember. Megszólította őket, hogy hová
sietnek annyira. Erre az egyik futó alak tőle
kérgeste meg, hogy merre kell a Déli Vasutra
menni. Ő megmagyarázta az utat, mire az is-
meretlen még azt mondotta, hogy sietnek,
mert lekésnek a vonatról. Lovat vásároltak, so-
kára alkudoztak és igen megkéstek. Ezzel
odébb álltak.

Ugyancsak az Árok-utcában olyan nyomra
bukkantak, amely megerősíti a föltevést, hogy
a rablók arra felé menekültek. Jelentkezett
ugyanis az Árok-utca 13. számú házának tulaj-
donosa és elmondotta, hogy a kertjében ma
reggel egy papirosba osomagolt vésőt talált.
Ez eléggé fontos bűnjel lehet még, mert a

mint ismeretes, a rablók papirosból csomagol-
ták ki a revolvert, amelynek, mint a postás-
kisasszonyok mondják, csupán a fele látszott
ki. Nem lehetetlen, hogy a rablónál revolver
sem volt, s csupán ez a véső volt papirosba
osomagolva, amelynek fa vége könnyen össze-
teveszthető a revolver agyával. Így tehát egy-
általán nem lehetetlen, hogy menekülésük köz-
ben a fölösleges súlyt a kerítésen át bedobták
a keribe.

Kinyomozták azt a vörösingés fiút is, a
kit a postás-kisasszonyok a rablókkal együtt
láttak. Ez a fiú Malek Lajos tanuló, aki épen
akkor egy levelet akart föladni, a mikor a rab-
lók a hivatal elé értek. A fiú elmondotta, hogy
nem mehetett be a hivatalba, mert a kapu
alatt egy ember, aki másodmagával volt, ott,
rákiáltott:

— Takarodsz ki innen, mert rögtön le-
lőlek!

A fiú erre elment s csak később tért vissza,
amikor már a rablás megtörtént. Fontosabb
nyom az, amelyet özvegy Sváb Károlyné jut-
tatott a rendőrségnek. Ez a budai asszony
szerdán levelet küldött a postára fiával. A fiú
ma, mikor elolvasta az újságban a postarablást,
elmondta az anyjának, hogy látta tegnap a két
menekülő rablót. Ehhez még azt is hozzátette,
hogy a rablók egyikét látásból ismeri. Ez az
ember szerdán, amikor ő az anyja levelével a
postán járt, ott volt a postahivatalban s ő látta,
amint tíz koronát postautalvánnyal küldött.
Özvegy Sváb Károlyné fiának előadását azon-
nal közölte a rendőrséggel, amely nyomban ki-
hallgatta a fiúskát, aki mindenben megerősít-
ette anyja előtt tett vallomását azzal, hogy az
egyik menekülő ember föltétlenül az volt, akit
ő két nappal ezelőtt a postahivatalban látott
pénzt föladni. Krecsányi Kálmán detektív-főnök
a fiú vallomása után rögtön a postahivatalba
ment és nemcsak a szerdai napról, de az egész
hétről lefoglalta a postai pénzküldemények
jegyzékét, remélve, hogy ezen a nyomon sike-
rül valami eredményt elérni.

A rendőrség a tanuvallomások után táv-
iratozott a Déli Vasut valamennyi állomására
és a vasut mentén valamennyi nyomozó ható-
ságnak, hogy kísérik figyelemmel az utasokat,
mert valószínű, hogy a rablók a Déli Vasut
vonalán menekültek el. A nyomozás munkáját
igen megnehezíti az a körülmény, hogy a rab-
lóról adott eddigi személyleírások nagyon
hiányosak, sőt ellentmondók voltak. Ma végre
sikerült pontosan megállapítani a rablók külsé-
jét. Az egyik harmincöt év körüli, munkás
külséjű ember, köpecs, közepes alak, arca és
haja barna, bajusza fekete és kicsiny szakállá
beretvált és csizmát hord. A másik rabló har-
minc éves, sovány, szőke, bajusztalan, barna
kabátja, zöldes nadrágja és szalma ka-
lapja van.

Budapestről jelentik éjjel: A budai pos-
tarablás ügyében a rendőrség nyomozása még
mindig nem járt eredményre, mert az eddig
kihallgatott tanúk mind hamis nyomra vezet-
ték a hatóságot.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— 151
Kiadóhivatal és hírdetés osztály	— 151
Nyomda	— 151

Katasztrófa

a Bécs—kaposvári repülésen.
(Umlauf kapitány Brucknál lezuhant.)

Távirati tudósítás.

Kaposvár, augusztus 18.

A Dráva melletti katonai nagy lovasgya-
korlatokon első alkalommal jut szerep a repü-
lőgépeknek. Katonai tiszt pilóták aeroplánokon
felderítő szolgálatot végeznek és maga a trón-
örökös, Ferenc Ferdinánd főherceg is ott van
a hadgyakorlatokon, hogy a repülőgépek hasz-
nálhatóságát tanulmányozza.

A hadsereg legkiválóbb pilótája Umlauf
kapitány a hadgyakorlat első állomására, Ka-
posvárra akart repülni, de szerencsétlenül járt.
Brucknál lezuhant és a kitűnő gép, a bécs—
budapesti bravuros repülésnél használt „Pfeil-
flieger“ összetört. A kapitány sértetlen
maradt.

Napok óta egyetlen kérdés izgatta a ka-
posvári közönséget — jelentik távirataink —
hogy a Bécs—budapesti repülés ünnepezt győz-
tese, Umlauf kapitány mikor érkezik meg re-
pülőgépén Bécsből Kaposvárra. Ez a repülés
most már a katasztrófa következtében végleg
elmarad.

A váratlan katasztrófa híre tegnap délután
6 órakor érkezett meg Kaposvárra. Miller fő-
hadnagy, a katonai repülőgéposztály ideiglenes
parancsnoka a Lajta melletti Bruckból a követ-
kező táviratot kapta:

„Rittmeister Ritter von Um-
lauff umgestürzt. Flugmaschin
havarirt.“

(Magyarul: Umlauf lovag kapitány le-
zuhant, a repülőgép tönkrement.)

A távirat óriási megdöbbenést és mély rész-
vétet keltett a katonai pilóták között s a leg-
nagyobb izgalommal tárgyalták önmaguk kö-
zött Umlauf kapitány balesetét.

Az egyik pilótatiszt a váratlan katasztrófá-
ról a következőket mondta el:

— Umlauf kapitány balesete mélyen meg-
rendít mindnyájunkat, de igen örülünk, hogy
magának a derék kapitánynak komolyabb baja
nem esett. A hivatalos táviraton kívül még egy
magántávirat is érkezett, amely sejtetni engedi
a baleset részleteit. Umlauf kapitány az eredeti
tervnek megfelelően Bécsújhelyből tegnap dél-
után 1 óra tájban indulhatott el „Pfeilflieger“
nevű biplánján Kaposvárra és utirányát a Lajta
melletti Bruck felé vette, ahol a közös hadse-
reg legnagyobb tábora és lövésiskolája van. A
tábor határában levő erdőszeg fölött a gép hir-
telen fölmondta a szolgálatot és lezuhant. Um-
lauf kapitány az egyensúlyt veszített gépből
kiesett és egy fa ágain megakadt. Komoly
baja azonban nem történt. A gép teljesen
tönkrement.

— Kérdenek-e az itteni gépekből egyet
Umlauf kapitány elé?

— Nem, — felelt a pilóta-tiszt. — Umlauf
kapitányt itt ugyan már egy teljesen felszerelt
repülőgép várja, de ezt csak majd a 21-én kez-
dő gyakorlaton fogja használni. A bécs—ka-
posvári repülésről most már végleg le kell
mondani. A lezuhant gép használható részeit
ma összeosomagolták s vonaton visszazárlították
a bécsi gyárba. Umlauf kapitány pedig vona-
ton jön Kaposvárra. Hogy mely napon érkezik
ide, az ebben a pillanatban a katasztrófa miatt
meg nem állapítható, de 21-én, amikor a re-
pülőgépek a felderítő-szolgálatot, a nagy lo-
vasgyakorlat keretében megkezdik, okvetlenül
itt lesz.

Umlauf kapitány gépe a monarchia leg-
szébb és legerősebben épített biplánja volt.
Ugyanaz, amelyen a kapitány a bécs—buda-

pesti repülőverseny díját megnyerte. A gép közel 40.000 koronába került. — A „Pfeilflieger” ugylátszik, teljesen elpusztult, mert a „havariri” szó, amivel a hivatalos táviratban a gép sorsát jelezték, pilóta-nyelven a teljes roncsot jelenti, úgy, hogy a gyönyörű, kipróbált biplánnak csak igen kevés része lesz már használható. — Fő az, — fejezte be a pilóta-tiszt el nem titkolható bajtársi örömmel — hogy Umlauf kapitánynak semmi komoly baja nem esett s két-három napon belül személyesen fejezhetjük ki előtte őszinte részvétünket és még őszintébb örömről a katasztrófa szerencsés kimenetelén.

Öreg főurak párbaja.

— Esterházy és Wolkenstein gróf lovagias ügye —

Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 18.

Az arisztokrata-párbajok kezdenek divatosak és népszerűek lenni. Alig múlt el a Sternberg-Károlyi párviadal, máris ismét két magnás állt szemben. A Ferenc József-laktanyában vívott ma délben féltizenkét órakor a két előkelő arisztokrata pisztolypárbajt. Különös érdekessége ennek a lovagi tornának az, hogy mindkét fél előrehaladott korban van: az egyik hetvenkétéves, a másik hatvannyolc. Szigorú feltételek mellett vívták meg az előkelő agastyánok a párbajt és igazán csak a véletlen mulat, hogy sebesülés nem történt.

Féltizenkettőre volt kitűzve a párbaj, de már tíz perccel előbb megérkeztek a felek. Előbb Esterházy Miklós Mór gróf jött automobilon segédeivel és orvosával, néhány perccel utóbb Wolkenstein Oswald gróf érkezett a kaszánya elé, segédei társaságában. Az urak valamennyien a lovardába mentek, ahol a sikertelen békítési kísérlet után megkezdődött a párbaj. A vezető segéd fölolvasta a feltételeket: Kétszeri golyóváltás huszonöt lépés távolságból, öt lépés avansz.

Előbb Esterházy gróf lőtt, de lövése nem talált. A következő pillanatban Wolkenstein gróf fegyvere is eldőrdült, de a golyó nem talált. Helyesre következett. Ezután a felek még egyszer lőttek, de sebesülés ekkor sem történt. A párbaj után Esterházy gróf Szentkirály-utcai palotájába ment automobilján, Wolkenstein pedig az Angol Királynő-szállóban levő lakására ment s barátai társaságában megebedelt.

Főuri körökben semmit sem tudnak arról, hogy mi támasztott oly éles ellentétet a két gróf között, ami a súlyos feltételű pisztolypárbajra vezetett. Azt hiszik, hogy a két öreg magnás között a külföldön történt valami. Erre enged következtetni az a körülmény, hogy Wolkenstein gróf két nap előtt érkezett Triesztból, ahol mindössze öt-hat napig tartózkodott. Wolkenstein gróf a budapesti főuri világban ritkán mutatkozik, mert az esztendő nagyrészt bodrog-kereszturi birtokán tölti. A gróf most hetvenkétéves és szinte példátlanul fiatal, hogy ilyen magas életkorban valaki pisztolyosodás elé álljon.

Esterházy Miklós Mór gróf legkivált arról nevezetes, hogy az egyházpolitikai törvényjavaslatok ellen a főrendiházban és a társadalomban heves harcot indított s jelentékeny része volt az országgyűlési néppárt szervezésében és megalakulásában. A pártnak egyideig vezére is volt; később azonban szakított a néppárt politikájával s a lépésének okait egy nyílt levélben hozta köztudomásra. Annak idején ez a nyílt-levél nagy feltűnést keltett. A politikától teljesen elment a kedve s amióta a néppárttól

elbueszott, a nyilvánosság előtt nem igen szerepelt. Ura a csákvár-gezesi hitbizománynak. Esterházy félórával a párbaj után birtokára utazott.

HIREK.

— A király születés napja. A király nyolcvanegyedik születésnapját a szokásos ünnepi hangulattal ülte meg Arad hivatalos világa is. Az ünnep külső és zajos megnyilvánulását jelentő fáklyás takarodó — mint már két esztendő óta — ezidén is elmaradt és így csak a középületekre tüzött lobogók, ünnepi misék és a katonaság parádéja mutatta az ünnepet. A polgári része az ünneplésnek a minoritarend templomában folyt le, ahol Lakatos Ottó rendfőnök mondotta nagy papi segédlettel az ünnepi misét az uralkodóért. A nagymisén megjelentek az állami és vármegyei, városi hatóságok és hivatalok fejei és főbb tisztviselői. Jelen voltak: Dálnoky Nagy Lajos alispán, Varjassy Lajos polgármester, Fábian Lajos törvényszéki elnök, Sarlot Domokos főkapitány, Varjassy Árpád tanfelügyelő, az aradi középiskolák tanári testületei, a pénzügyigazgatóság, kincstári jószágigazgatóság és az államvasuti üzletvezetőség képviselői, az izraelita hitközségtől Vágvolgyi Lajos dr. főrabbi, a honvédszázezred képviselőjében 18 tiszt, továbbá nagyszámu közönség. — A helyőrség augusztus 18-iki ünnepélye a várban volt, ahol Allerdortier Julián katonai lelkész celebrált ünnepi misét, melyen bélafalvi Fekete Miklós vezérőrnagy és Barbini [Sándor ezredes vezetése alatt a helyőrség teljes tisztikara jelen volt. A mise után díszzemle és diszlovészet volt.

— Károly Ferenc József herceg. Prágából jelentik: A Bohémia értesülése szerint Károly Ferenc József királyi herceg csak egy évig marad Brandeisben. A jövő évben a leendő trónörökös öngyógyá fogják kinevezni és egyidejűleg áthelyezik a Bécsben állomásozó 4. számú gyalogezredhez. Bécsben a leendő trónörökös fontos udvari reprezentacionális teendőkkel is meg fogják bízni.

— A cári család utazása. Pétervárról jelentik nekünk: A cári család szeptember 9 én utazik el Péterhofból és Livádiába megy, a hová szeptember második felében fog megérkezni. Minthogy az ottani új palota még nem száradt ki annyira, hogy a cári család beléje költözhetné, a cár és családja egy ideig a Standard jachton fog lakni. A standard jacht Európa megkerülésével most van utban a Boszporuson át a Fekete-tengerbe. A cári család elutazása előtt lesz Konstantinovics nagyherceg legidősebb fiának esküvője Heléna szerb hercegnővel.

— Csernoch János — bíboros. A legközelebbi bíborosi konzisztórium január hóban lesz Rómában, amelyen tizennégy főpapot avatnak fel kardinálisá. Az új bíborosok között — mint beavatott helyről jelentik — lesz egy magyar főpap is: Csernoch János dr. kalocsai érsek.

— Megölték az ex-saht. Párisból érkező ellenőrizhetetlen jelentések szerint Mohamed Ali ex-saht, aki orosz segítséggel vissza akarta hódítani trónját, meggyilkolták. A hirt nem erősítették meg. Az ex-saht felesége, aki a Bécs melletti Badenben üdül, kijelentette, hogy nem tartja bihetőnek a hirt. Épen ma kapta meg férje legutóbbi levelét, amelyben Mohamed Ali azt írja, hogy jelenleg egészen biztos helyen van.

— Székely Mihály fölszáll Szent István-napján. Budapestről jelentik: Székely Mihály ma személyesen tisztelgett Boda Dezső főkapitánynál, a ki melegen gratulált a fiatal magyar pilóta sikereihez és egyben megadta az engedelmet ahhoz, hogy Székely vasárnap, Szent István-napján, az ügető-versenyterén fölszállhasson és repülési produkciókat végezhesen. A Szent István-napi ünnepi közönségnek, különösen a vidéki fölrándulóknak alkalmuk lesz tehát a kiváló magyar pilóták repülését végignézni.

— Baleset a repülőterén. Budapestről jelentik: Ma délután Horzer és Reiter aviatikusok gurulópróbát végeztek a rákosi repülőterén. A két gép összeütközött, a szárnyaik egybekapadtak és a gépek összetörték. Az aviatikusok sértetlenek maradtak.

— Török-bolgár incidens. Konstantinápolyból jelentik: A bolgár követségen tegnap megjelent egy Dimitri Georgiev nevű bolgár ember és elmondta, hogy a múlt héten a török-bolgár határon lévő, de bolgárok által lakott Derkos községben Ferdinánd király képeivel házalt. A török osendörök letartóztatták s a konstantinápolyi börtönbe vitték, a hol három napig borzalmasan kínozták. Azzal gyanúsították, hogy a macedóniai bolgár bandák tagja s válogatott kínzással akartak tőle vallomást kicsikarni. Forró vízzel és izzó tüvel kínozták, de nem tudtak meg tőle semmit. Azután kiutasították Törökországból. A bolgár követ a portálhoz fordult, kérve az eset sürgős megvizsgálását.

— Merénylő katona. Párisból jelentik: Egy touloni kaszányában tegnap a katonaság frontja előtt izgalmas jelenet folyt le. Egy katona, a ki csak nemrég tért vissza a büntető hadtestből s a kit azután a 111. ezredhez osztottak be, megtudta, hogy kapitánya nyolc napi elzárásra ítélte, mert engedelem nélkül elmaradt a kaszányából. A katona dühében kihuzott bajonetjét kezében tartva rá akart rohanni a kapitányra, hogy agyonszurja. A kapitány életét csak az mentette meg, hogy néhány katona hirtelen odaugrott és visszatartotta a merénylőt, akit katonai bíróság elé fognak állítani.

— Felségsértés miatt elkobozták a „Napot”. Fővárosi tudósítónk jelenti: „A Nap” mai vezetői között több felségsértő kitétel van, amelyek miatt a lapot elkobozták és ellene az eljárás felségsértés miatt megindították.

— Kilen céves betörők. Budapestről jelentik: A rendőrség ma három kilenc éven alóli fiút tartóztatott le betörés miatt. A gyermekek a Rózsa-utca 8. számú házába törtek be s onnan mintegy kétezer korona áru ékszert és rubaneműt loptak el.

— Meghalt kolerában. Bécsből jelentik, hogy Schwendt Alojzia, aki 12-én kolerában megbetegedett, ma éjjel meghalt. A Schwendt Alojziával érintkezett egyéneket, akiket elkülönítve megfigyeltek, részben már ma elbocsátották, részben holnap engedik ki a megfigyelés alól.

— Öngyilkos szerelmes. Resicabányáról jelentik: Rombauer Árpád, a szabadalmazott osztrák-magyar államvasuti-társaság resicabányai gyárában volt hivatalnok. A szorgalmas, lelkiismeretes hivatalnok, akit egész Resicabányán mint igen szimpatikus, kedves fiatal embert ismertek, néhány hónap előtt beleszeretett K. Olga resicabányai leányba. Az utóbbi időben a leány szülei megtagadták, hogy továbbra is házukba járjon. A fiatalember azóta buskomor volt. Nem beszélt senkivel és alig mutatkozott az utcán. Kedden este elment egy mulatságra, ahol reggelig táncolt. Rombauer innen hazament és egy Browning-revolverrel fejbőlötte magát. Állapota reménytelen.

— Szalma István idióta volt. Mikor a szegedi Csillagbörtön udvarán Szalma István Bali Mihály kezétől elpusztult, a tudományra érdekes problémává vált. Az orvosok az agyára, erre az abnormális szervezetre voltak kíváncsiak. Gondosan elcsomagolva Budapestre szállították, a Tudományegyetem elme és idegkörtani intézetébe. Itt egy aradi származású fiatal orvos, Schusztér Henrik dr.-nak a fia, Schusztér Gyula dr. első gyakornok preperálta a gyilkos agyvelejét és megfigyeléseiről így nyilatkozott egy újságírónak:

— Óriási agyvelő! Magam is bámultam, amikor először megláttam. A pontos mérés szerint a súlya *egyezerhatszázhuszonnégy* gramm. Súly szerint beválna egy tudós agyvelejének is, pedig a fotografiája után ez a Szalma idiótának látszott. Az agyon különben a következő rendellenességek láthatók: Elöl a homlok baloldalán, közvetlenül az elválasztó árok mellett erősen benyomott, úgy, hogy a baloldali agyteke nála egészen tarajban végződik. Meglehet azonban, hogy ez a deformáció talán a szállításkor keletkezett. A legérdekesek azonban az, hogy a bal hátsó occipitális lebeny nem fűdi a nyult agyat. Ez határozottan *atavisztikus jel*. A girusok (agytekervények) általában erősek és szélesek. Jellegzetes azonban, hogy a girus centralis feltűnően fejlett. Itt van a mozgás, a karokat, lábakat és a beszélő szerveket mozgó idegek fészke. Ezek a girusok mind jól ki vannak fejlődve, a mit a laikus is az első pillantásra észrevehet. Mindez arra vall, hogy Szalma testileg erős, edzett ember volt. A legfontosabb azonban az, hogy az agyvelőn baloldalt az ugynevezett „majom-árok” teljesen kifejlett. Mindezekből csak arra lehet következtetni, hogy Szalma István idióta volt.

— Ez a Szalma-eset újabb bizonyosság arra, hogy az agy fejlettségéből nem igen lehet a szellemi képességekre következtetni. Szalmának kiválóan fejlett, nagy agya volt és mégis tipikus idióta volt. Erre a legnagyobb bizonyosság az, hogy etikai fogalmai tévesek voltak. Ezt különben itt a klinikán ápolt idiótáknál is kivétel nélkül tapasztaljuk.

— Meg akarta ölni a feleségét. Budapestről jelentik: Kerle Ferenc kőfaragó legény régen fekszik a klinikán. Tegnap megszökött a klinikáról, hazament a Szentkirályi utca 51. számú házában levő lakására. Otthon dühöngeni kezdett s fejszével akarta agyonvágni a feleségét. Az asszony nagynehezen kicsavarta a kezéből a fejszét, de Kerle a második emeletről le akarta dobni az asszonyt. A házbeliak mentették meg. Kerle kirohant s leugrott, de az első emelet korlátján megakadt. A szerencsétlen beteget visszavitték a klinikára.

— Lázadó rabok. Csernovicból jelentik: Az itteni helyőrségi fogházban ma föllázdak a rabok. Tegnap azzal a kéréssel fordultak a börtön igazgatóságához, hogy a király születésnapjának előestéjére való tekintettel jobb kosztot kapjanak és a sétájukra kitűzött időt is hosszabbítsák meg. A börtön igazgatósága ezt a kérelmet megtagadta. Ma reggel, midőn az egyik börtönőr a rabok közös termébe ment, több fegyveres rávetette magát, elvették oldal-fegyverét, a földre teperték s oldalfejtővel a mellébe és a fejébe szurtak. A börtönőr segítségkiáltásaira megjelent a börtönőrség, amely nagynehezen ismét helyreállította a rendet. A súlyosan sebesült börtönőrt kórházba vitték. A lázadó rabok vezetőit külön cellákba internálták.

— Aradmegye nagy falu térképe az új helységnevekkel megjelent és Ingusz, valamint Kerpel könyvkereskedő cégeknek kapható. 3459

— Köszönetnyilvánítás. Mindazon jóbarátainknak és ismerőseinknek, kik a felejthetetlen jó férj és apa, Bruckmann Kálmán végzettségén megjelentek s ezzel nagy fájdalomkat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezuton is hálás köszönetünket. A gyászoló család.

— A borbélykongresszus tagjainak elszállásolása. Közel háromszáz vendég jön az ország minden részéből az aradi borbély- és fodrászkongresszusra augusztus 21., 22 és 23-án. A szállodákban aany vendég számára nincs elég hely s ezért a rendezőbizottság felkéri a közönséget, hogy aki üresen álló hónapos szobát hajlandó napi 3 koronáért a kongresszusi tagok számára kiadni, sziveskedjék ebbeli szándékát az ipartestületnél bejelenteni.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 17-én a következő születéseket, halálozásokat jelentették be: Született: Pintér Rudolf városi tűzoltónak Anna nevű leánya. Korcsay Balázs borbélymesternek Balázs nevű fia. Galbács József fékezőnek Terézia nevű leánya. Hegedüs Ferenc szegkovácsnak István nevű fia. Bandur Mihály segédfékezőnek István nevű fia. Petru Tivadar napszámosnak Mária nevű leánya. Skorcka János fékezőnek Julianna nevű leánya. Meghalt: Bartos Judith 6 napos leány. Jozsi Péter 68 éves napszámos. Bruckmann Kálmán 67 éves városi fogyasztási pénztárnok. — Házasság nem fordult elő.

— Francia likőrök legbiztosabb készítésével — házilag — a likőrazóna 1 üveg 60 fillér. Váltak és Weisznál. 4501

TARKASÁGOK.

(Akinak nem kell fürdő.) Egy közeli városkában arról tanácskoztak a városatyák, hogy fürdőt kellene építeni. „Szeretett városunk” — mondogatták az ifjabb generáció tagjai — modern, van villamos világítása, pilseni sörösrnoka, rendőre, tornyos városháza, sőt olyan utcája is, amelyben aszfalt is van. Csak épen a fürdő hiányzik ahhoz, hogy teljes legyen a fejlődés. A közgyűlésen különösen egy fiatal és vékonypénzü, beteges külsejű ügyvéd szónokolt a fürdő mellett. A fürdő-ellenesek pártján már nem állhattak tovább. Egy nagy szál, széles vállu, bikaerejű parasztagazda állt föl szólásra az ügyvéd után és csak ennyit mondott nagy akadozással:

— Az ügyvéd ur most is fürdik mindennap és mégis olyan, mint a zöld szilva. Én életembe sem fürödtem, amióta a bába fürösztött, aztán mégis olyan vagyok, mint a nyíló rózsza. Hát köll akkor fürdő?

(Korai férjhezmenés.) Az özvegy egy teljes osztendeig gyászolta elhunyt férjét. A tizenkettedik hónapban levetette a gyászruhát és újból férjhez ment. Az esküvő után egy barátónje szemrehányást tett neki:

— Ejnye, de nagyon siettél.

— Hogyan, egy évi várakozás a megboldogult halála után nem is elég?

— Nem bizony — jelentette ki erélyesen a barátónő.

— Nos majd máskor tovább fogok várni.

(Ki kacérkodott?) A férj a zenés vendéglőből távozóban korholja a feleségét.

— Hallatlan, hogy mit mivelsz! Most is egész este kacérkodtál azzal a tejeles száju fickóval. Hát nem tudod, hogy férjes asszony vagy?

— Én tudom — szólt a nő szeliden — de talán a fiu nem tudta...

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Z. M. Semmiféle címet nem ajánlhat a szerkesztőség, mert annak reklám jellege volna.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

A vetések állása és az aratási kilátások a külföldön.

Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 18.

A magyar kir. földmivelésügyi miniszterhez a császár és kir. konzuloktól beérkezett jelentések alapján:

Németbirodalom: Az aratási munkálatok folyamatban vannak; az árpa, rozs és részben a buza is kereszttekben és csomókban fekszik már. Az eredmény nagy átlagban középserű; a hosszantartó szárazság és hőség miatt a szemképződés egyenlőtlen volt. Helyenkint azonban igen szép minőségű súlyos gabonát is termelt. A zab és árpa némely vidéken szorult szemű. A kapás-növények és utótakaromány félék megsínylették az aszályos időjárását.

Franciaország: Az időjárás kedvezőbbre fordult, amennyiben az aggasztó szárazságra bő esőzések következtek és most, hogy a termények felüdülésével a kilátások is javultak, általában az a vélemény, hogy a gabonatermés kielégítő eredményt fog nyújtani. Kapás növények és szőlők jól állanak; gyümölcsfélék is meglehetősen termést ígérnek.

Nagy-Británia: A hosszantartó szárazság miatt fejlődésében visszaesett növényzet termés kilátásai csökkentek; különösen az árpa, zab és répafélék sínylették meg az abnormális hőséget. Egyedül a buza állott helyt, amelyből nagy átlagban jó középserű eredményre számítanak. Az aratás körülbelül két héttel korábban következett be és már e hó végével teljesen be is lesz fejezve. A takaromány utótermés gyengébben sikerült, mint remélték; legelők is nagyon gyengék a rekkenő hőség miatt.

Bulgária és Kelet-Rumélia: A termés eredmény gabonafélékben úgy mennyiségre, mint minőségre nézve Kelet-Ruméliában kedvezőbb, mint a minő a múlt évben volt. Kapásnövények jól állanak.

Olaszország: A cséplési eredmények a reméltétnél jobban sikerültek; a gabona termés megfelelt a hozzáfűzött reményeknek. A tengeri igen jól fejlődik, burgonya is jól fizetett. Egyedül a bab sínylette meg a nagy hőséget, gyenge termést adott.

Belgium: A nagy hőség gyorsította a termények érését; legtöbbszörre a rendes aratási idő előtt, de azért nagy átlagban jó eredményel befejeződött az aratás. A cséplési eredmények is jók, úgy mennyiségileg, mint minőségileg jól fizet a gabona.

Törökbirodalom: Az őszi és tavaszi vetések terméshozama nagyjából kielégítő, bár néhol, így Trapeunt környékén az őszi vetések fagy következtében részben tönkre mentek. A tengeri sokat szenvedett a rekkenő hőségtől, mindazon által még eléggé jókor esőt kapott felüdült és most nagyjából szintén kielégítően áll.

Oroszbirodalom: A terméseredmények, szemben a múlt évvel, kedvezőtlenebbek; a különbség jelentékeny. Általában a központi részekben legfeljebb csak gyenge közepes eredményre számítanak; sőt helyenkint teljesen inséges a termés.

Amerikai Egyesült Államok: A hosszantartó rekkenő hőség és aszály nagyon károsan hatott a vegetációra, különösen sokat szenvedtek a kalászos növények. A tengeri és gumós növények szintén megsínylették az abnormális időjárását. A termés kilátások általában csökkentek; így az őszi buza 80 4/10-ről, 76 8/10-ra esett le. A tavaszi buza állása leginkább Dakota államban változott kedvezőtlenre, másutt még türethető az állapot. A tengeri is kisebb átlagot ígér, de legalább mégis felüdült a kiadó esőre. A zab termés szintén gyengébb, mint remélték, az eredmény alig középserű.

— A magyar kormány az argentinai husbevitel ellen. Az osztrák kormány a magyar kormánynak az argentinai husbehozatal ügyében tett előterjesztéseit a közvélemény nyomása alatt elutasította. Ez nem jelenti ugyan a tárgyalások végleges megszakítását, de miután magától értetődik, hogy a

tengerentuli husnak Ausztriába tervezett állandó beengedését más alapon, mint az oderbergi kettős vágány és az annabergi csatlakozás ellenében tárgyalni nem lehet, ha ezt az alapot az osztrák kormány el nem fogadná, úgy a tervezett husbehozatal is eljettinek tekintendő.

— Az aradi fa és építőiparosok részvénytársasága e hó 20-án d. e. 10 órakor tartja alakuló közgyűlését az ipartestület nagytérjében.

— Az aradi piac áralról ezt a hivatalos jelentést kaptuk: 1 drb saláta 1-2 fill., 1 drb kalarábé 1-2 fill. 1 drb. kelkáposzta 1-8 fill., Tök 1 drb 8-24 fillér. Zöldborsó 1 liter 80-100 fill. 1 kötés retek 8-6 fill., uborka 100 drb. 150-200 fill., zöldpaprika 1 darab 1-2 fillér, 1 rakás spenót 10-12 fillér, 1 rakás sóska 10-12 fillér, 1 kiló paradicsom 12-14 fillér, 1 kiló burgonya új 7-10 fill., 1 drb. káposzta 8-80 fill., 1 kötés vöröshagyma 6-8 fill., 1 kötés foghagyma új 4-8 fill., 1 kötés zöldség 6-28 fill., 1 drb zeller új 4-6 fill., 6-7 drb. tojás 40 fill., 1 liter tej 16-26 fill., 1 csomó tehénturó 8-12 fill., 1 liter tejfel 1.20-1.40 fill., 1 kiló vaj 340-360, fill., 1 drb rántanivaló csirke 70-100 fill., 1 drb csirke sütni 150-160 fill., 1 drb tyúk 260-220 fill., 1 drb sovány liba 350-400 fill., 1 drb kövér liba 800-1200 fill., 1 drb sovány kacsa 120-200 fill., 1 drb. kövér kacsa 300-400 fill., 1 darab karfiol 20-60 fillér, 1 kiló fehér kenyér 80 fillér, 1 kiló barna kenyér 26 fillér, 1 kiló marha hus 152 fill., 1 kiló leves hus 184 fill., 1 kiló marha hus pecsenye 200 fill., 1 kiló borju hus 200 fill., 1 kiló borju szelet 240 fill., 1 kiló sertés hus 192 fill., 1 kiló karaj 200 fill., 1 kiló zsir 192 fill., 1 kiló szalonna 192-240 fill., 1 kiló juhhus 128-144 fill., 1 kiló bányahus 140-160 fillér.

Aradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 18.

A megkésve jött eső a tengeri és a burgonya termés esélyeit némileg megjavította.

A gabonauzlet irányzata szilárdságát továbbra is megtartotta.

Elkelt a mai piacon:

1200 mm. buza	11.00-11.30
100 mm. roza	8.30-8.40
300 mm. árpa	8.30-8.50
600 zab	8.20-8.30
200 tengeri	7.70-8.00

Az árak ötven kilogramonként, koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Kérvényesítés.

Budapest, augusztus 18

Amerika ¼-el magasabb. Kínálat, vételkezdő korlátozt, 25 ezer mm. 5 fillérral magasabb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1911. októberre	11.45-11.46	11.45-11.46
Buza 1912. áprilist	11.65	11.66 11.64-11.65
Roza 1911. októberre	9.48	9.49 9.48 9.49
Tengeri 1912. májusi	7.90	7.91 7.88-7.89
Zab 1911. októberre	8.52-8.53	8.57-8.58

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Augusztus 18.

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₀	111.50
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₀	91.15
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	80.35
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	92.25
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	94.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	220.—
Tiszasszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	155.—
Osztrák járadék papírban	92.30
Osztrák járadék ezüstbe	95.90
Osztrák járadék aranyban	116.—
Osztrák koronajárdék 4 ⁰ / ₀	92.10
1880. évi osztrák államsorsjegy	157.—
Osztrák-magyar bankrészvény	19.65
Magyar hitelbank-részvény	850.75
Osztrák hitelintézet részvény	555.75
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	744.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.04
Német birodalmi márka	117.37 ¹ / ₂
London vista	240.47 ¹ / ₂
Páris vista	95.10
20 márkás arany	23.50

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

URANIA

mezőfőnykép színház.

(Béla Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma szombaton, 1911. augusztus 19.

1. Strucctenyésztes. Természet után. — 2. A kis kéményseprő. Dráma — 3. Little Möríc. Bohózat. — 4. A nieni-novgorodi vásár. Látványosság. — 5. Bandika kalandja. A kis Abelard mókáiból. — 6. Abrahám áldozata. Bibliai dráma. — 7. Angliától a Fokföldig. Látványosság. — 8. A porköpeny. Humoros. — 9. A gránátos. Dráma.

Előadások d. e. 6 órából kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

Utolsó előadás este 11 óráig.

Az előadások tartama 3 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

A POLLO SZINHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma szombaton, 1911. augusztus 19-én:

1. Rézműipar Spanyolországban. Látványos, tanulmányos. — 2. Jack szerencsétlen szerelme. Amerikai dráma. — 3. A férjzsomjas özvegy. Vigjáték. — 4. Nordini, az ember rejtvény. Varieté szám. — 5. A kegyencső. Tragedia. — 6. 25 filléért csak tíz szó!!! Kacagtató. — 7. Az elcsúszott állomásfőnök. Amerikai dráma. Százszázalékos sláger kép.

Előadások délután 6 óráig.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zártsték 1 kor. I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

A hölgyek követnek a nézőtérre kalap nélkül magyartemű.

Műsort ingyen kapni a jegyszedőknél. Saját zenekar.

Rohatár. — Buffet.

NYILTÉR.*

Még Aradon nem látott szenzációs látványosság.

Cairo Aradon.

Szombaton folyó hó 19 én és 20 án vasárnap,

az aradi Nyári Színházban

előadást tart a Német-, Francia- és Angolországba szerződötett 60 tagból álló

Egyiptomi

Karaván

melynek tagjai arabok, szudániak, szíriaiak, assuánok, fényes mutatványaikkal, mint: szemfényvesztők, beduinok, jongleurok, skandaranik, hastáncosnők, fakirok, dervisek, tűz, parázs, üvegezők, kardtáncosok stb. — Saját arab katonazene. — 2 arab nemzeti zene.

Helyárak: Alsó páholy 10 korona, I. em. páholy 8 korona, támlásszék (1-4. sor) 2 korona, támlásszék (5-10. sor) 1.60 kor., (11-14. sor) 1.20 korona, (15-22. sor) 1 korona, erkély (I. sor) 1 korona, erkély (2-6. sor) 80 fillér, erkély (7-10. sor) 60 fillér, polgári állóhely 60 fillér, deák és katonajegy 40 fillér.

Jegyek előre válthatók délelőtt 9-12-ig, délután 3-5-ig a téli színház pénztáránál. — Esti pénztárnyitás 7 és fél, kezdete 8 és fél órakor.

Vasárnap délután fél 4 órakor gyermekelőadás fél helyárral. 3876

Megnyilt

György Menyhért és Társa

női felöltők áruháza

Telefon szám 855. **Arad, Andrássy-tér 8.** Telefon szám 855.

A Minoriták templomának bejáratával szemben.

Óriási választék a legegészségesebb angol újdonságokban, eredeti modellek női és leánygyermek felöltőkben feltűnő olcsó, szigorúan szabott árakban.

Mértékutáni rendelések gyorsan elkészíttetnek. Vidékre választékot küldünk.

Nem fényes berendezés!

hanem óriási nagy választék őszi és téli angol női és gyermek felöltőkben áll nagyon olcsó árak mellett a n. é. közönség rendelkezésére

Schwartzberger Manó

női felöltő áruházában 2671
ARAD, Vörösmarty-utca 3.
(Színház hátsó bejáratával szemben.)

Építetők figyelmébe!**Csobán Tivadar**

építészeti irodája.

Arad, Deák Ferenc-utca 20a. sz.

Van szerencsém értesíteni az építetők közönséget, hogy az építészeti téren mindennemű munkákat, úgymint:

tervezéseket, új építkezést, régi épületek átalakítását

ugy helyben, mint vidéken a legjutányosabb árban készítek.

Tisztelettel:

Csobán Tivadar,

építész.

2631

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket

csillárokkal

együtt kedvező ártételek mellett szerez és szállít

KOCH DÁNIEL

villamososági és telefonberendezési vállalkozó
Arad, Deák Ferenc-utca 42.

Virág**Kálmán**

építőmester

elvégezte magán- és bérházak, valamint nyaralók stilszerű tervezését, művezetését, felépítését és leszámolását. Ugyiszintén gazdasági épületek, silos és mindennemű beton és vasbeton munkák szakszerű elkészítését iroda és gyártelep:

3821

ARAD,

Erzsébet-körút 59. sz.

Telefon szám 65.

Sashegyi Sándor

engedélyezett magánkutató és felvilágosító (magán-detektiv) irodája

Arad, Szent Péter-tér 7. szám.

Irodám ügyköre: Megfigyelések és nyomozások, szigorú díszkréciót követelő családi és házassági ügyekben, kereskedelmi és ipari hitelügyekben, bűnügyek felderítésében és minden olyan természetű magánügyben, amely teljes titoktartást követel. Meghívásra úgy helyben, valamint vidékre elmegyünk. 3783

Költözők figyelmébe!

— Telefon 250. szám. —

Értesítem a t. szállító közönséget, hogy hosszú évek óta a Petőfi-utcában volt butorszállítási üzletemet 1911. évi augusztus 1-ével Deák Ferenc-utca 36. szám alá, Malrovitz házba helyeztem át.

Ajánlom ezuttal 6, 8 és 10 méter hosszú zárt, belül kárpitozott tiszta butorszállító kocsijaimat úgy helyben, mint a legtávolabb eső vidékre történendő költözéseknél. Vállalok mindennemű fuvarozást és átköltöztetést a vasútra és vidékre, nyitott, ruganyos kocsikon is teljes jótállás mellett.

Kérve a t. közönség további támogatását, kiváló tisztelettel

Éliás Lipót Fia

butorszállító

3279

Deák Ferenc-utca 36. szám.

Husserl Manó

Arad, Szt. Pál-utca 11. sz.

Telefon 348. szám.

Csatornázás és vízvezeték szerelő bádigos. Készítmódern butor veretét. Fémcsiszolás, galvanizálás. (Nikkelezés, vörös és sárga rezezés, horgonyozás, ónozás, aranyozás, ezüstözés.) 3341

Galvanoplasztikai munkák

1889

Gróf Zelenski ötvenesi műmalma lisztraktára.

Telefon 810.

Értesítés.

Telefon 810.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy lisztraktárunkat **Boros Beni-tér 11. szám alól**

Szabadság-tér 5—6 szám alá
helyeztük át,

ahol elismert elsőrendű örleményeinket, valamint saját termésű hüvelyes veteményeinket, úgy nagyban, mint kicsinyben árusítjuk.

Tisztelettel

Gróf Zelenski ötvenesi műmalma lisztraktára.

3881

Eszen rovatban minden szó egy-
eszeri beiktatásnak ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József tőh. ut 22.
Kiadóhivatali telefon: 181. sz.
Szerkesztőségi .. 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szövevény a szöveg előf — vagy levélbélyegekben. Tudakozódásnál a hirdetés száma mindenkor közölendő. Levélbeli megkötéseknek, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, és esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számított. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban félhuzással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kiváratra díjtalanul megszerkeszti. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jelige alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert érettség semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Szőke, barna.

vagy fekete hajfestékek, természetes élethű színekben. Hánzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

Életem!

A virágot köszönöm. Csókoltatlak. A viszontlátásra. „Mindened”. 5056

Gummi cikkek

legfinomabb minőségben Vojtek és Weisznál. 1-3829

Felhívás!

Szent István ünnepét szeretném egy kis leány társaságában tölteni. Aki felhívásomra reflektál írjon „Érdek nélkül” jellegre és jelezze a lapban a feladott levelet. 5055

Híragadtatással

beszélnek mindenütt a „Molly” kézfimozító kitűnő hatásáról. Egy üveg ára 1 korona. Hánzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

Uraim!

Ha egy 23 éves szőke, szépnek mondott esinos elvált asszony vagyok. Szeretnék barátságot kötni egy intelligens hivatalnokkal. Leveleket „Lovag” jelige alatt a lapban jelezve várok. 5054

607.

Higienikus gummi-ujdonság a legjobban 6 drb. 8 kor., 12 drb. 5 kor. 50 fill. Egyedárusítás Aradon: Hánzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

ALKALMAZÁST KERES.

ÁLLÁST KERESŐK!
Ha állást keres, hirdessen az Aradi Közlöny „Alkalmazást keres” című rovatában. Az eredmény biztos.

Egy intelligens

leány elárúsítónak ajánlkozik. Mikelaka, Kopetkő-ház. P. J. 3849

Française diplomée

cherche leçons pour l'après midi S'adresser au bureau du journal. 3855

ALKALMAZÁST NYER.

AKINEK alkalmazottra van szüksége, a leggyorsabban ér el eredményt, ha az Aradi Közlöny apró hirdetéseinek „Alkalmazást nyer” című rovatában hirdet.

Fűszerkereskedő segéd

azonnali belépésre felvétetik Färber Lajos kereskedésében Arad. 3876

Egy leánykához

izr. vallásu nevelőnőt keresek, ki a negyedik elemet fogja tanítani. Ajánlatok Stern Lipót, Jánosd (Biharmegye) címre küldendők. 3446

Gyulai házikenyér

sütőde üzletében (Tököl-tér 8. sz.) elárúsító leány kerestetik. Románul tudó előnyben részesül. 3875

KIADÓ LAKÁS.

HÁZI URAK! Akinek kiadó lakása van, a leggyorsabban adhatja ki akkor, ha az „Aradi Közlöny”-ben hirdeti.

Laendler-féle bérházakban

a Boros Béni-téren 4 szobás földszinti, 4 szobás I. emeleti, 3 szobás II. emeleti lakás fürdőszobával és minden mellékhelyiséggel november 1-ére kiadók. Ertekezhetni Laendler gőzfűrészt telepén. 3796

Teleky-utca 20. sz.

elegáns 4 szobás földszinti lakás fürdőszobával, villanyvilágítással, november 1-re kiadó. Bővebbet: Zeiner Ignátnál, Teleky-utca 22. szám. 3801

2 szoba-

és fürdőszobából álló utcai garcon lakás a Faragó-házban Széchenyi-u. 7. sz. földszint, november 1-től kiadó. Bővebbet az Aradi első takaréknál. 3785

4 szoba-

első- és fürdőszobából és minden hozzátartozóból álló lakás Batthyányi-u. 35/a. sz. alatt november 1-től kiadó. Bővebbet a házmesternél. 3785

Minden ragyog.

ha Raport lémtisztítót használ, Vojtek és Weisznál. 1-3826

VÉTEL ÉS ELADÁS.

HA venni, vagy eladni akar, a legcélszerűbb, ha az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek „Vétel és eladás” rovatát használja

10 koronától kezdve

férfi fűző, bokszipő kapható Aradi Cipőszek Termelő Szövetkezeténél Szabadság-tér 15. Bizomány raktárak Csermön és Piskin. 3451

Ipar- és Népbank

optiót megvételre keresek. Ajánlatokat az ár megjelölésével „Részvény” jelige alatt a kiadóba kérek. 3812

30-40 métermássa

makulatura olcsón eladó, Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében, Andrassy-tér 16. 555

Matvan darab

Aradi központi takarékpénztári részvény, névértéken alul is, eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3877

1 doboz 100 drb.

levélpapír 1 korona. Amerikai töltő tollszár 1 kor. Gyümölcs szalveta 100 drb. 1 kor. Salicillal telített valódi pergament papír kapható Pichler Sándor könyv- és papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. 2551

Kellemes ital

a málnaszörp, behűtött szórával, fűt, frissít, üvegje 60 fill. Vojtek és Weisznál. 1-3827

INGATLAN.

Eladó

kiszentmiklósi főúton egy két beltek sarok-ház. Bővebbet Kiszentmiklós 78. szám. 3775

Urasági szőlő eladó!

Szeged város közelében, mely évente 40,000 koronát jövedelmez. Bővebbet megbizottam. Postafiók 16. szám Csanádpalota. 3859

ÜZLETEK.

Keresztény,

gyermektelen házaspár óvadékképes vendéglőt keres elszámolásra. Pálffy János Pankota. 3874

KÜLÖNFÉLE.

Keresek

két iskolás gyermekem részére egy intelligens uri családnál elhelyezést. Ajánlatokat kérek Gyorsfutár vállalatához. Deák Ferenc-utca 30., Fábian-utca sarok. 3882

Aki iskolás

gyermeket óhajt teljes ellátásra, az forduljon a gyorsfutár-vállalatához, Deák Ferenc-utca 30., Fábian-utca sarok. 3870

Özv. urinő

elvállal egy intelligens kisleánykát teljes ellátásra. Cím a kiadóhivatalban. 3830

Szép fogakat

ápolni kell. Legajánlatosabb Vojtek és Weisz Dentolin fogcímje. 1-3829

Iskolakönyvek

tartós bekötését szolid árak mellett vállalja az Aradi Nyomda Részvénytársaság könyvkötészete József főherceg ut 82.

Kerékpáros

Gyorsfutár Vállalat ::

Telefon 848.

Iroda: Deák Ferenc-utca 30. szám. (Fábian-utcai oldalon.) 3443

Olcsó

természetes ásványvíz

2 literes lithiumos borhegyi borvíz üvegeserével 36 fillérért kapható Kardos Miklós ásványvíz raktárában Arad, Szabadság-tér 12. (Vas-kapu.) 10 üveg vételéről házhoz szállítatik. Üvegbetét 12 fillér. Telefon. 3745

Csillárok,

Villamos felszerelések

legolcsóbban 1142

Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (u. udvarban)

Nagy Sándor

szobrász

Arad, Kossuth-utca 4. sz.

(Malrovița kőfaragó telepén.)

Készít művészi kivitelű figurális és dekoratív

szobrász munkákat

u. m.: portrékat természet és fénykép után, síremlékeket, mindennemű iparművészeti tárgyakat, modern épület, díszítő szobrászmunkákat, terakotta, kő, gipsz, cement, stb. anyagokból és azok javítását elvállalja a legolcsóbb árt. 4407